

Zajedničko obavljanje samostalne djelatnosti (obrta)

Valentina Bocak, mag. oec.

Fizičke osobe mogu gospodarske djelatnosti obavljati kao pojedinci ili kao supoduzetnici (zajednički sa jednom ili više osoba), pri čemu sklapaju ugovor o zajedničkom obavljanju djelatnosti (ortački ugovor) kojim uređuju svoje međusobne odnose (primjere kojih donosimo u članku). Zajednička djelatnost može se obavljati temeljem vođenja poslovnih knjiga i paušalno.

Kod vođenja poslovnih knjiga dohodak od zajedničke djelatnosti utvrđuje se kao razlika primitaka i izdataka, pod istim uvjetima kao kada poslovanje obavlja jedna fizička osoba (obrtnik), za koji se podnosi Prijava dohotka od zajedničke djelatnosti (obrazac DOH-Z) do 31. siječnja tekuće godine za prethodnu. Temeljem predanog obrasca DOH-Z utvrđuje se zajednički dohodak (gubitak) i raspodjela udjela na supoduzetnike. Svaki supoduzetnik svoj udjel u zajednički ostvarenom dohotku iskazuje u godišnjoj prijavi poreza na dohodak, koju je obvezan predati do 28. veljače tekuće godine za prethodnu. U članku detaljnije pišemo o obvezama koje imaju supoduzetnici u zajedničkom poslovanju (ovisno o tome da li se oporezuju paušalno ili temeljem poslovnih knjiga).

1. Uvod

Kada dvije ili više fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti, slobodnih zanimanja (primjerice, liječnici, stomatolozi, odvjetnici, javni bilježnici, fizioterapeuti, medicinske sestre i dr. djelatnosti iz čl. 29. st. 2. Zakona o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 115/16 do 138/20, nadalje: ZakDOH), te poljoprivrede i šumarstva odluče djelatnost obavljati zajednički, prije početka zajedničkog obavljanja djelatnosti moraju sklopiti ugovor u kojem će točno definirati svoje međusobne odnose.

2. Zajedničko obavljanje obrta

Zajedničko obavljanje obrta propisano je čl. 33. Zakona o obrtu (Nar. nov., br. 143/13 do 41/20, nadalje: ZakObrt).

Fizičke osobe mogu zajednički obavljati obrt ako udovoljavaju uvjetima iz čl. 34. st. 1. ZakObrt:

- ako im pravomoćnom sudskom presudom, rješenjem o prekršaju ili odlukom Suda časti nije izrečena sigurnosna mjera ili zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti dok ta mjera traje, te
- imaju pravo korištenja prostora ako je to potrebno za obavljanje obrta.

Ukoliko je za obavljanje obrta potrebno ispunjavati posebne uvjete, prema čl. 9. st. 1. ZakObrt (koji se odnose na odgovarajuću stručnu osposobljenost, odgovarajućeg srednjeg strukovnog obrazovanja ili položenoga majstorskog ispita (prema odredbama Pravilnika o vezanim i povlaštenim obrtima i načinu izdavanja po-vlastica, Nar. Nov., br. 42/08), kod obavljanja zajedničke samostalne djelatnosti dovoljno je da samo jedna od osoba ispunjava te uvjete (čl. 34. st.3. ZakObrt). Ako niti jedna osoba ne ispunjava poseban uvjet stručne osposobljenosti, odgovarajućeg srednje strukovnog obrazovanja ili položenoga majstorskog ispita mogu obavljati vezani obrt samo ako na tim poslovima zaposle radnika, u punom radnom vremenu, koji udovoljava tim uvjetima. Isto tako, trebaju udovoljavati i posebnim zdravstvenim uvjetima, ako je to propisano zakonom. Zajedničko obavljanje gospodarske djelatnosti između dvije ili više fizičkih osoba uređuje se pisanim ugovorom (čl. 33. st. 2. ZakObrt), na koji se primjenjuju propisi kojima se uređuju obvezni odnosi u ortaštvu (čl. 637. do čl. 660. Odsjek 13, Zakona o obveznim odnosima (Nar. nov., br. 35/05 DO 126/21, nadalje:ZO).

Konkretnije, fizičke osobe koje žele zajednički obavljati obrtničku djelatnost moraju sklopiti pisani ugovor o zajedničkom obavljanju obrta (ugovor o ortaštvu, odnosno ortački ugovor). Ugovor o zajedničkom obavljanju obrta se obvezno prilaže kod upisa zajedničkog

obavljanja obrta u obrtni registar kod mjesno nadležnom uredu državne uprave u županiji, odnosno nadležnom uredu Grada Zagreba (čl. 34. st. 2. ZakObrt).

U zajednički obrt može u svakom trenutku pristupiti ali iz njega istupiti jedna ili više fizičkih osoba – pri čemu se obavljanje obrtničke djelatnosti nastavlja.

Istupanje fizičke osobe iz zajedničkog obrta i/ili pristupanje novih fizičkih obrta prijavljuje se mjesno nadležnom uredu državne uprave u županiji, odnosno nadležnom uredu Grada Zagreba, koji te promjene upisuje u obrtni registar (čl. 35. st. 2.i. 3.ZakObrt).

3. Ugovor o zajedničkom obavljanju obrtničke djelatnosti (ortrački ugovor)

U ugovoru o zajedničkom obavljanju djelatnosti, ortaci posebice trebaju definirati slijedeće odnose:

1. IMOVINA

Imovina (čl. 638. do 641. ZO) koju čine ulozi ortaka tj. imovina koju ortaci (osobe koje se ugovorom obvezuju uložiti svoj rad i/ili imovinu radi postizanja zajedničkog cilja) unose u zajedničko obavljanje djelatnosti (tj. popis imovine koju unosi jedan ortak, koju drugi itd.), kao i ona imovina koja je stečena poslovanjem ortaštva. Imovina ortkluka je zajednička imovina ortaka.

Ukoliko neku od svoje postojeće imovine neki od ortaka ne unese u zajedničko obavljanje djelatnosti, ta imovina ostaje njegova posebna imovina, izdvojena od zajedničke imovine (konkretnije, ukoliko ortak u svom popisu dugotrajne imovine ima primjerice 4 kamiona i u zajednički obrt unese 3 kamiona, u njegovom popisu dugotrajne imovine i dalje će se nalaziti 1 kamion na koji će i nadalje obračunavati amortizaciju koja čini njegov zasebni trošak, tj. to neće biti trošak zajedničkog obrta. Taj će obrtnik za svoje (samostalno) poslovanje voditi svoje poslovne knjige, dok će se za obavljanje zajedničke djelatnosti voditi „posebne“ poslovne knjige).

Bitno je definirati i **veličinu uloga** u zajedničkom obavljanju djelatnosti (koliki će ulog svaki od ortaka unijeti u zajedničko obavljanje samostalne djelatnosti). Ulog u zajedničko obavljanje samostalne djelatnosti može biti u obliku stvari, prava, novca, rada i drugih dobara. Ukoliko se ulaže cijela imovina pod njom se razumijeva samo sadašnja imovina, međutim ako ugovor obuhvaća i buduću imovinu, pod njom se razumijeva samo stečena, a ne i naslijeđena imovina, osim ako u ugovoru nije drugačije navedeno (čl. 639. ZO). Ako je neki od ortaka uložio samo svoj rad, isti ima pravo na udio u dobiti, ali ne i na udio u glavnici ortaštva, osim ako je vrijednost njegova rada, procijenjena u novcu, uključena u glavnici.

Ortaci su (ako nije drugačije ugovoreno) obvezni imati jednake uloge. Ortaci su dužni jednako sudjelovati u ostvarivanju zajedničkog cilja, bez obzira na vrstu i veličinu njihovih pojedinačnih uloga. U slučaju da je u poslovanju potrebno (radi ostvarivanja zajedničkog cilja) povećati uloge, ortak koji ne pristane na povećanje uloga može biti isključen iz ortaštva (a može i sam istupiti).

Stvari i prava koje ortaci ulože u zajedničko obavljanje djelatnosti postaju imovinom ortaštva (temeljem ugovora o ortaštvu na način propisan za stjecanje pojedinih imovinskih prava) Ortaci odgovaraju za eventualne pravne i/ili materijalne nedostatke svojih uloga (pojedinačno, tj. svaki ortak odgovara za svoj ulog). Ortaci ne mogu raspolagati svojim udjelom niti pojedinim stvarima i pravima iz zajedničke imovine, niti zahtijevati njezinu diobu

2. POSLOVODSTVO, ZASTUPANJE, ODNOS PREMA TREĆIMA, ODGOVORNOST ZA ŠTETU

Vođenje poslova ortaštva pripada zajednički svim ortacima. Ortak koji ulaže samo svoj rad, a koji nije uključen u glavnici, sudjeluje kod donošenja odluka, ali bez prava glasa (čl. 642 ZO).

Ortaci u ugovoru trebaju ugovoriti način zajedničkog posloводства i prienos posloводства (da li poslove vode zajednički ili će vođenje poslova drugačije ugovoriti), način zastupanja (da li su svi ortaci ovlaštteni zastupati zajednički obrt ili samo neki od njih), polaganje računa (vođenje poslovnih knjiga, podnošenje računa o stanju zajedničke imovine te svim prihodima i rashodima...), nadzor (pravo ortaka na zahtijevanje izvješća o poslovima ortaštva i uvida u poslovne knjige i druge isprave), oduzimanje ovlaštenja i otkaz posloводства (u slučaju grube povrede povjerene dužnosti, nesposobnosti za uspješno vođenje poslova ili drugih važnih razloga), tko će od ortaka i kako sklapati pravne poslove (ugovore, sporazume i sl.), način odgovornost za štetu koju pojedini od ortaka nanese zajedničkom obrtu (prema čl. 642. do 649. ZO).

3. UDJEL U DOBITI I GUBITKU

Ortaci trebaju utvrditi koliki udjel u ostvarenoj dobiti (dohotku) ili gubitku pripada svakom od njih.

Ukoliko udjele ne ugovore posebno, smatra se da svakom od ortaka pripada jednak udjel (čl. 651. ZO).

4. ISTUP I ISKLJUČENJE ORTAKA

Budući se u praksi često pojavljuju slučajevi istupanja ortaka iz zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti, u ugovoru o zajedničkom obavljanju samostalne djelatnosti treba točno definirati odnose između ortaka u slučaju istupanja. Ortak se može isključiti iz ortaštva ako za to postoje važni razlozi, a osobito zbog povrede bitne obveze iz ugovora o ortaštvu, pada pod stečaj, potpunog ili djelomičnog oduzimanja poslovne sposobnosti ili gubitka povjerenja zbog učinjenog kažnjiva djela. Odluku o isključenju, ako nije drukčije ugovoreno, donose ostali ortaci jednoglasno (čl. 652. do 654. ZO).

Konkretnije, treba definirati na koji će način ortak koji istupa iz zajedničkog obrta sudjelovati u dobiti i gubitku koja je nastala do dana istupa, što je sa dobiti ili gubitkom iz poslova koji u vrijeme njegova istupa još nisu bili okončani (te pravu ortaka koji je istupio da u tom slučaju zahtjeva obračun o poslovima koji su u međuvremenu privedeni kraju te isplatama koje mu na temelju toga pripadaju i o stanju poslova koji još nisu okončani), obveza ortaka koji istupa da u slučaju gubitka u poslovanju zajedničkog obrta nadoknadi ostalim ortacima taj gubitak (razmjerno njegovom udjelu) ukoliko zajednička imovina nije dovoljna za pokriće tog gubitka.

Ortak koji otkazuje ugovor o ortaštvu ili je iz ortaštva isključen: - sudjeluje u dobiti i gubitku nastalima do dana otkaza, odnosno isključenja, - sudjeluje u dobiti i u gubitku i iz onih poslova koji u vrijeme njegova izlaska iz ortaštva još nisu bili okončani i koje su ostali ortaci ovlaštteni privesti kraju onako kako je to za njih najpovoljnije, - ima pravo po proteku svake poslovne godine zahtijevati obračun o poslovima koji su u međuvremenu privedeni kraju, o isplatama koje mu na temelju toga pripadaju i o stanju poslova koji još nisu okončani. Udio ortaka koji otkazuje ugovor o ortaštvu (ili je iz istog isključen) u imovini ortaštva prirasta ostalim ortacima, a ovi su dužni vratiti mu stvari koje je dao ortaštvu na korištenje, osloboditi ga zajedničkih obveza, odnosno dati mu primjereno osiguranje ako te obveze još nisu dospjele i isplatiti mu ono što bi dobio od zajedničke imovine kad bi u vrijeme njegova istupa, odnosno isključenja ortaštvo prestalo. U slučaju da zajednička imovina nije dovoljna da se njome

pokriju zajedničke obveze i ulozi, ortak koji je izašao iz njega dužan je razmjerno njegovu udjelu u ortaštvu ostalim ortacima nadoknaditi taj gubitak.

5. PRESTANAK ORTAŠTVA I PODJELA ZAJEDNIČKE IMOVINE

Ortaci moraju točno definirati svoje odnose u slučaju prestanka zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti, tj. kako će podijeliti zajedničku imovinu, kako sudjelovati u (eventualnom) gubitku, koji je položaj eventualnih nasljednika pojedinih ortaka i sl.

Ortaštvo može prestati (čl. 655 ZO):

- ostvarenjem cilja ortaštva ili ako njegovo ostvarenje postane nemogućim,
- protekom vremena na koje je sklopljen ugovor o ortaštvu,
- propašću zajedničke imovine,
- sporazumom ortaka,
- smrću, odnosno prestankom postojanja te istupom i isključenjem ortaka, ako ortaštvo čine dva ortaka,
- odlukom suda u slučaju prestanka ortaštva iz važnog razloga.

Prava i obveze ortaka u pravilu ne prelaze na njegove nasljednike (čl. 656. ZO). Nasljednici ortaka dužni su o njegovoj smrti bez odgađanja obavijestiti ostale ortake i poduzeti mjere za zaštitu njihovih interesa, a ostali ortaci su dužni bez odgađanja preuzeti poslove koji su bili povjereni umrlome ortaku. Ako se ortaštvo ne bi s njima nastavio, nasljednici ortaka su ovlašteni su zahtijevati polaganje računa i njihovo podmirenje do dana ostaviteljeve smrti, ali i obvezni podmiriti ono što je ostavitelj dugovao ortaštvu. Ako su ugovorom o ortaštvu izrijekom obuhvaćeni nasljednici ortaka, obvezni su, ako prihvate nasljedstvo, nastaviti ortaštvo. Ta se obveza ne može odnositi na nasljednike nasljednika. Ako nasljednik nije u stanju ispuniti ostaviteljeve obveze prema ortaštvu, odbit će mu se od nasljeđenog udjela razmjernan dio.

Nakon prestanka ortaštva slijedi dioba zajedničke imovine (čl. 657 i čl. 658. ZO). Stvari koje je ortak dao na korištenje, odnosno uporabu ortaštvu, vraćaju mu se s time da nema pravo na naknadu za slučajnu propast ili oštećenje stvari, niti za njezino pogoršanje zbog redovite uporabe.

Iz zajedničke imovine najprije se podmiruju dugovanja ortaštva, a ako su nedospjela i sporna ostavlja se onoliko koliko je potrebno za njihovo podmirenje. Nakon podmirenja zajedničkih dugova vraćaju se ulozi s time da se za nenovčane uloge (osim onih koji su se sastojali u radu ili prepuštanju stvari na uporabu) naknađuje vrijednost koju su imali u vrijeme ulaganja. Ukoliko je za namirenje dugova potrebno, novčava se i zajednička imovina, dok se ostatak zajedničke imovine, nakon podmirenja dugova ortaštva i vraćanja uloga, dijeli na ortake prema njihovim udjelima u dohotku (dobiti). Ako je to potrebno radi diobe imovine, ortaštvo se nastavlja kod okončanja poslova u tijeku, sklapanja novih poslova potrebnih za okončanje tih poslova kao i za održavanje i upravljanje zajedničkom imovinom.

Ako iz ugovora o ortaštvu ne proizlazi što drugo, s prestankom ortaštva prestaje i ovlaštenje ortaka da vodi poslove ortaštva.

Primjer - Ugovor o ortaštvu radi zajedničkog obavljanja obrta:

U nastavku prikazujemo primjer Ugovora o obavljanju zajedničke samostalne djelatnosti u kojem jedan od ortaka ulaže novčana sredstva, a drugi „samo“ rad.

Na osnovu odredaba Zakona o obrtu (Nar. Nov., br. 143/13 do 41/20) i uz primjenu odredaba Zakona o obveznim odnosima (Nar. Nov., br. 35/05 do 126/21) ugovorne strane (u nastavku: ortaci):

MARIO PERIĆ, Zagreb, Selska bb, OIB: 23456789012 i

LUKA IVIĆ, Zagreb, Ilica bb, OIB: 34567890123

zaključili su dana 02.09.2022. u Zagrebu ovaj

UGOVOR O ORTAŠTVU radi zajedničkog obavljanja obrta

Članak 1.

Ovim ugovorom o ortaštvu ugovorne strane se udružuju radi zajedničkog obavljanja obrta s ciljem postizanja i podjele očekivane dobiti.

TVRTKA

Članak 2.

Zajednički obrt koji se obavlja temeljem ovog ugovora posluje pod zajedničkom tvrtkom Obrt za ugostiteljstvo i trgovinu „MALU“, vl. Mario Perić i Luka Ivić.

SJEDIŠTE

Članak 3.

Sjedište zajedničkog obrta pod tvrtkom Obrt za ugostiteljstvo i trgovinu „MALU“, vl. Mario Perić i Luka Ivić je u Zagrebu, Selska bb

DJELATNOST ZAJEDNIČKOG OBRTA

Članak 4.

Djelatnost ovog zajedničkog obrta su ugostiteljstvo i trgovina na malo.

ULOZI

Članak 5.

Ortaci su suglasni da radi zajedničkog obavljanja obrta unose u zajednički obrt slijedeće ortačke uloge:

- 1) MARIO PERIĆ unosi aparat za kavu (marka: Saeco) i svoj rad.
- 2) LUKA IVIĆ daje novčani ulog u iznosu 30.000,00 kuna, fopkopi aparat (marka: Canon, model: workio 1510) i svoj rad.

Članak 6.

Niti jedan ortak ne može raspolagati sa svojim udjelom niti pojedinim stvarima iz zajedničke imovine, niti može zahtijevati njihovu podjelu.

Ortaci nisu obvezni na naknadno povećanje uloga, ako se zbog promijenjenih okolnosti cilj

Ortaštva ne može postići bez povećanja uloga, ortak koji ne pristane na povećanje uloga može istupiti iz ortaštva, a može se i isključiti.

Članak 7.

Ovom ortaštvu može pristupiti novi ortak za što je potrebna saglasnost oba

postojeća ortaka. Kod pristupa novog ortaka obvezno se sklapa aneks ovom ugovoru kojim se utvrđuje ortački ulog novog ortaka i ostala pitanja vezana za poslovanje ortaštva.

POSLOVODSTVO I ZASTUPANJE**Članak 8.**

Pravo na vođenje poslova zajedničkog obrta i pravo na zastupanje pripada samo obrtniku LUKI IVIĆU kao punomoćniku, a isti nema pravo povjeriti vođenje poslova trećoj osobi, dok MARIO PERIĆ ima pravo nadzora nad poslovanjem ortaštva, što znači da može zahtijevati izvješće o poslovima ortaštva i pravo uvida u poslovne knjige, te u druge isprave.

ODGOVORNOST ZA ŠTETU**Članak 9.**

Svaki od ortaka obrtnika odgovoran je za štetu koju nanese zajedničkom obrtu izuzev ako ne dokaže da je do štete došlo bez njegove krivnje.

DOBIT I GUBITAK**Članak 10.**

Svaki od obrtnika ima pravo na jednak udio u dobiti, ali i u gubitku zajedničkog obrta.

ISTUP I ISKLJUČENJE ORTAKA**Članak 11.**

Svaki od ortaka može otkazati ovaj ugovor u svako doba, osim u nevrijeme ili na štetu ostalih ortaka.

Ortak koji otkáže ovaj ugovor suprotno odredbi iz prethodnog stavka, odgovara drugom ortaku za štetu koja zbog toga nastane.

Članak 12.

Ortak se može isključiti iz ortaštva ako za to postoje važni razlozi, a osobito zbog povrede bitne obveze iz ugovora o ortaštvu, pada pod stečaj, potpunog ili djelomičnog oduzimanja poslovne sposobnosti ili gubitka povjerenja zbog učinjenog kažnjivog djela.

Članak 13

Ortak koji je otkazao ugovor o ortaštvu ili je iz ortaštva isključen sudjeluje u dobiti i gubitku nastalom do dana otkaza, odnosno isključenja.

Ortak sudjeluje u dobiti i u gubitku i iz onih poslova koji u vrijeme njegova izlaska iz ortaštva još nisu bili okončani a koje drugi ortak privodi kraju onako kako je to za njih najpovoljnije.

Ortak koji je izašao iz ortaštva ima pravo po proteku svake poslovne godine zahtijevati obračun o poslovima koji su u međuvremenu privedeni kraju, o isplatama koje mu na temelju toga pripadaju i o stanju poslova koji još nisu okončani.

Udio ortaka, koji je otkazao ugovor o ortaštvu ili je iz ortaštva isključen, u imovini ortaštva prirasta drugom ortaku, a on je dužan vratiti mu stvari koje je dao ortaštvu na korištenje, osloboditi ga zajedničkih obveza, odnosno dati mu primjereno osiguranje ako te obveze još nisu dospjele i isplatiti mu ono što bi dobio od zajedničke imovine kad bi u vrijeme njegova istupa, odnosno isključenja ortaštvo prestalo.

Ako zajednička imovina nije dovoljna da se njome pokriju zajedničke obveze i ulozi, ortak koji je izašao iz njega dužan je razmjerno njegovu udjelu u ortaštvu drugom ortaku nadoknaditi taj gubitak.

PRESTANAK UGOVORA**Članak 14.**

Ovaj ugovor prestaje:

- sporazumom strana (ortaka),
- propašću zajedničke imovine,

- ako se utvrdi da je ostvarivanje zajedničkog cilja postalo nemogućim,
- odlukom suda u slučaju prestanka ortaštva iz važnog razloga.

DIOBA ZAJEDNIČKE IMOVINE**Članak 15.**

Nakon utvrđenja da je ortaštvo prestalo ortaci pristupaju diobi zajedničke imovine.

Iz zajedničke imovine najprije se podmiruju dugovanja ortaštva, a ako su nedospjela i sporna ostavlja se onoliko koliko je potrebno za njihovo podmirenje.

Nakon podmirenja zajedničkih dugova vraćaju se ulozi s time da se za nenovčane uloge, osim onih koji su se sastojali u radu ili prepuštanju stvari na uporabu, naknađuje vrijednost koju su imali u vrijeme ulaganja.

Radi namirenja dugova i vraćanja uloga unovčit će se zajednička imovina, ako je to potrebno.

Ostatak zajedničke imovine, nakon podmirenja dugova ortaštva i vraćanja uloga, dijeli se na ortake prema njihovim udjelima u dobiti.

ZAVRŠNE ODREDBE**Članak 16.**

Ovaj ugovor zaključuje se na neodređeno vrijeme.

Sve izmjene i dopune ovog ugovora važit će pod nazivom aneks samo onda ako su sačinjene u pisanoj formi i u istom broju primjeraka kao ovaj ugovor.

Članak 17.

Ovaj ugovor stupa na snagu i primjenjuje se od dana potpisa, kao što to vrijedi i za sve anekse ovog ugovora.

Ugovor se zaključuje u 3 (tri) istovjetna primjerka i to za svakog obrtnika – ortaka po 1 (jedan) i 1 (jedan) primjerak se prilaže nadležnom uredu za gospodarstvo za upis zajedničkog obavljanja obrta u obrtni registar.

Isto pravilo iz stavka 2. ovog članka primjenjuje se na anekse ovog ugovora.

Potpisi obrtnika – ortaka:

- 1) _____
- 2) _____

U slučaju da oba ortaka ulažu novčana sredstva i svoj rad, te da oba imaju pravo na vođenje poslova, a samo jedan (punomoćnik) za zastupanje, tada bi članak 5. (Ulozi) i članak 8. (Posloводство i zastupanje) navedenog ugovora glasili:

ULOZI**Članak 5.**

Ortaci su suglasni da radi zajedničkog obavljanja obrta unose u zajednički obrt slijedeće ortačke uloge:

- 1) MARIO PERIĆ unosi iznos od 20.000,00 kn, radni stol, prijenosno računalo i svoj rad.
- 2) LUKA IVIĆ unosi iznos od 20.000,00 kn, prijenosno računalo, ormar i police i svoj rad.

.....

POSLOVODSTVO I ZASTUPANJE

Članak 8.

Pravo na vođenje poslova zajedničkog obrta priprada svim ortacima zajedno, a niti jedan ortak nema pravo povjeriti vođenje poslova trećoj osobi.

Pravo na zastupanje pripada samo obrtniku LUKI MIĆU kao punomoćniku.

Nadalje, u praksi su česti ugovori o zajedničkom obavljanju djelatnosti koji se sklapaju na vrlo kratko vrijeme (primjerice, kada jedan od obrtnika odlazi u mirovinu), pa treba dobro definirati dio ugovora koji se odnosi na uloge, te diobu zajedničke imovine (bitno je definirati koji ortak što unosi u zajedničko obavljanje djelatnosti (poželjno je unijeti samo imovinu koja će ostati u obrtu nakon istupanje nekog od ortaka). Treba pritom imati na umu i da se kod zatvaranja obrta pojedinca (primjerice, kod umirovljenja) rade „likvidacijska“ knjiženja, tj. imovina koja ostaje obrtniku (koji ide u mirovinu), a koja nije unijeta u zajednički obrt, unosi se u poslovne knjige (Knjigu primitaka i izdataka) kao primitak u visini tržišne vrijednosti imovine, na koju se obračunava i plaća PDV (ako je korišten kod nabave), dok u izdatke ide knjigovodstvena vrijednost dugotrajne imovine prema popisu te imovine u trenutku likvidacije. Dakle, ako je namjera (kod sklapanja ortačkog ugovora) da se djelatnost obrta nastavlja i dalje (i nakon odlaska u mirovinu jednog od ortaka), sa imovinom tog obrta, poželjno je tu imovinu unijeti kao udjel u zajedničko obavljanje djelatnosti.

4. Zajedničko obavljanje samostalne djelatnosti prema propisima o porezu na dohodak

Ako više fizičkih osoba ostvaruje dohodak zajedničkim obavljanjem samostalne djelatnosti (supoduzetništvo, ili ortaštvo prema ZakObrt, op.a.), svaka fizička osoba (supoduzetnik) plaća porez na dio dohotka koji joj pripada od zajedničke samostalne djelatnosti. Dohodak ostvaren obavljanjem zajedničke samostalne djelatnosti (iz čl. 29. ZakDoh), utvrđuje se kao jedinstveni dohodak (prema čl. 30. do 33. ZakDoh). Zajednički ostvaren dohodak ili gubitak dijeli se na pojedine supoduzetnike prema ugovoru (o zajedničkom obavljanju djelatnosti tj. ortaštvu, op.a.). Ako ugovor nije sklopljen, dohodak ili gubitak se dijeli na jednake dijelove.

Dijelu dohotka ili gubitka svakog supoduzetnika dodaju se primici koje pojedini supoduzetnik ostvari za svoj rad ili druge naknade, a koji su kao poslovni izdaci smanjili dohodak od zajedničke djelatnosti. Od dijela dohotka ili gubitka svakog supoduzetnika odbijaju se izdaci koji su nastali pojedinom supoduzetniku, a kao poslovni izdaci nisu smanjili dohodak od zajedničke djelatnosti.

Na isti se način utvrđuje dohodak u slučaju kada više fizičkih osoba zajednički ostvaruje dohodak od imovine i imovinskog prava (su-vlasnici i supoduzetnici), kada se zajednički dohodak od imovine i imovinskih prava utvrđuje prema odredbama čl. 56. do 62. ZakDoh.

4.1. Prijava zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti u Registar poreznih obveznika

Fizičke osobe (supoduzetnici) koje počinju zajedničko obavljanje registrirane gospodarske djelatnosti (ili njihovi opunomoćnici), duž-

ne su nadležnoj ispostavi Porezne uprave (prema njihovom prebivalištu ili uobičajenom boravištu) podnijeti prijavu (obrazac RPO) radi upisa u registar obveznika poreza na dohodak (čl. 87. ZakDoh).

Prijavu su dužni podnijeti u roku od 8 dana od dana početka zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti.

Prijavu podnosi nositelj zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti prema svom prebivalištu, ali isto tako i svi ostali supoduzetnici prema svom prebivalištu. Svaki od podnositelja u prijavi treba navesti podatke o svim ostalim supoduzetnicima tj. sudionicima zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti (čl. 93. st.3. Pravilnika o porezu na dohodak, Nar. nov., br.10/17 do 102/22, nadalje: **PravDoh**).

4.2. Nositelj zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti

Fizičke osobe koje zajednički obavljaju samostalnu djelatnost (supoduzetnici) obvezne su imenovati **nositelja zajedničke djelatnosti** (čl.79. st. 5. ZakDoh), koji je **prvenstveno odgovoran** za vođenje poslovnih knjiga, plaćanje poreznih i drugih obveza, podnošenje prijava i izvješća i izvršavanje drugih propisanih obveza koje proizlaze iz zajedničke djelatnosti i zajedničke imovine i imovinskih prava.

Dakle, nositelj podnosi sve obrasce (PDV, JOPPD i dr.), vrši uplate i dr. obveze vezane za obavljanje zajedničke djelatnosti pod svojim OIB-om.

Isto tako, u slučaju da jedan ili više supoduzetnika nisu rezidenti Republike Hrvatske (već nerezidenti), isti ne mogu biti imenovani nositeljem zajedničke djelatnosti.

Ukoliko supoduzetnici ne imenuju nositelja zajedničke djelatnosti, imenovat će ga Porezna uprava.

4.3. Obvezni doprinosi supoduzetnika

Svaki od supoduzetnika ima obvezu plaćati obvezne doprinose prema odredbama čl. 64. Zakona o doprinosima, Nar. nov., br. 84/08 do 106/18, nadalje ZakDop) i to na način da ih **svaki od supoduzetnika** za sebe sam obračunava i zadužuje doprinose putem obrasca JOPPD, koji se predaje Poreznoj upravi do 15. u mjesecu za prethodni mjesec (u kojem se roku isti trebaju i uplatiti).

U praksi se često događa da nositelj zajedničke djelatnosti predaje obrasce elektronskim putem (ePorezna), te isti može predati obrazac JOPPD elektronskim putem **samo za sebe**, dok drugi supoduzetnik nema pristup aplikaciji ePorezna, a često nije niti prijavljen u sustav RPO – taj supoduzetnik se treba prijaviti u sustav RPO (ako već nije) i predati obrazac JOPPD u papirnatom obliku (što je moguće za sve obveznike koji nisu obvezni koristiti aplikaciju ePorezna i koji predaju obrazac za najviše 3 fizičke osobe).

4.3.1. Obveze za doprinose supoduzetnika kada je supoduzetnik i u radnom odnosu kod poslodavca

U slučaju kada neki od supoduzetnika (ili oboje) osim obavljanja samostalne djelatnosti (obrta) radi kod (nekog) poslodavca temeljem ugovora o radu (u radnom je/su odnosu), tada se obavljanje samostalne djelatnosti (obrta) smatra drugom djelatnošću.

Prema čl. 7. t. 6. ZakDop, druga djelatnost je samostalna djelatnost koju nositelj djelatnosti obavlja istodobno uz osiguranje po osnovi radnog odnosa ili po bilo kojoj od osnova obveznih osiguranja.

1 Rezident RH je fizička osoba koja u RH ima prebivalište ili uobičajeno boravište. Rezident RH je i fizička osoba koja u RH nema uobičajeno prebivalište ili boravište no zaposlena je u državnoj službi i po toj osnovi prima plaću (čl. 3. ZakDoh). Nerezident je fizička osoba koja u Republici Hrvatskoj nema ni prebivalište ni uobičajeno boravište, a u Republici Hrvatskoj ostvaruje dohodak koji se oporezuje prema odredbama ovoga Zakona (čl.4. ZakDoh).

U tom se slučaju doprinosi po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti ne plaćaju u mjesečnim iznosima, niti se isti zadužuju putem JOPPD-a, već se doprinosi temeljem obavljanja samostalne djelatnosti uplaćuju na ostvareni iznos dohotka (godišnju osnovicu) po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti (čl. 7. t. 15. ZakDop), po predanoj godišnjoj poreznoj prijavi.

Godišnja osnovica za obračun doprinosa obvezniku koji, prema propisima o porezu na dohodak, od druge djelatnosti utvrđuje dohodak jest dohodak ostvaren u poreznom razdoblju – razlika između poslovnih primitaka i poslovnih izdataka ili dohodak utvrđen procjenom, u skladu s odredbama Općega poreznog zakona, prije umanjena dohotka za preneseni gubitak i ostalih umanjena dohotka prema propisima o porezu na dohodak i posebnim propisima (čl. 185. st.1. ZakDop).

Godišnja osnovica pritom može iznositi najviše do umnoška iznosa prosječne plaće, koeficijenta 0,65 i broja mjeseci u kojima je obavljao drugu djelatnost (čl.185. st. 5. ZakDop). Primjerice, godišnja osnovica za 2022. godinu iznosi 74.388,60 kn (9.537,00 kn² x 0,65 x 12), te ista čini maksimalni iznos na koji će obrtnik platiti obvezne doprinose. To praktično znači da će obrtniku (po osnovi obavljanja druge djelatnosti) čiji dohodak (iskazan u njegovoj godišnjoj poreznoj prijavi za, primjerice 2022. godinu) iznosi 120.000,00 kn će se doprinosi obračunati samo na iznos od 74.388,60 kn (a ne na cijeli iznos dohotka).

Nadalje, obrtniku koji iskaže dohodak manji od najviše propisane osnovice za obračun doprinosa, tj ostvari dohodak u iznosu od 25.000,00 kn, obvezni doprinosi obračunati na iskazani iznos dohotka tj. na 25.000,00 kn

U praksi postoje i slučajevi kada je supoduzetnik (uz obavljanje obrta) zaposlen kod poslodavca (u radnom odnosu) samo dio godine. U takvom se slučaju obvezni doprinosi u vrijeme dok je isti bio „samo“ obrtnik, zadužuju i plaćaju temeljem predanog JOPPD-a, dok će se u vrijeme dok je bio i zaposlen doprinosi obračunavati na dio dohotka iskazanog u godišnjoj poreznoj prijavi (ovisno o duljini trajanja „druge djelatnosti“). Prema čl. 186. ZakDop, kada se doprinosi obračunavaju prema godišnjoj osnovici (iz čl. 185. ZakDop), a razdoblje obavljanja druge djelatnosti kraće je od ukupnog razdoblja obavljanja djelatnosti u toj godini, iznos godišnje osnovice razmjerni je broju mjeseci u kojima je obveznik doprinosa obavljao drugu djelatnost u odnosu na broj mjeseci obavljanja djelatnosti u toj godini. U broj mjeseci obavljanja druge djelatnosti računa se **svaki puni mjesec** druge djelatnosti **uvećan za posljednji mjesec**, bez obzira na broj dana obavljanja druge djelatnosti u tom mjesecu te bez umanjena za mjesec u kojima je djelatnost privremeno obustavljena i mjesec u kojima je korišteno pravo na privremenu nesposobnost za rad. Primjerice, ako je obrtnik bio i zaposlen (u radnom odnosu) do 15. rujna 2022., u mjesec obavljanja druge djelatnosti računa se 9 mjeseci (8 punih mjeseci (siječanj do kolovoz + posljednji 9. mjesec, neovisno o broju dana), te će godišnja osnovica za obračun doprinosa maksimalno iznositi 55.791,45 kn (74.388,60 kn / 12 mjeseci x 9 mjeseci).

4.4. Paušalno obavljanje zajedničke djelatnosti obrtnika

Obveznici paušalnog oporezivanja mogu biti (prema čl. 2. st. 6. Pravilnika o paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti, Nar. nov., br 1/20 i 1/21, nadalje: PravPauš) fizičke osobe (obveznici poreza na dohodak) koje **zajednički obavljaju** samostalnu djelatnost

obrta i s obrtom izjednačenih djelatnosti (iz čl. 29. st.1. t. 1. ZakDoh), te djelatnost poljoprivrede i šumarstva (iz čl. 29. st.3. ZakDoh). Ako bilo koji od supoduzetnika pojedinačno uz djelatnost za koju dohodak utvrđuje u paušalnom iznosu počne obavljati i novu djelatnost od koje će dohodak utvrđivati temeljem vođenja poslovnih knjiga (prema čl. 30. do 35. ZakDoh), obvezni su i za djelatnost za koju su obračunavali u paušalnom iznosu početi voditi poslovne knjige sa početkom obavljanja te nove djelatnosti (čl. 2. st. 4. PravPauš).

Supoduzetnici mogu zajednički obavljati djelatnost po kojoj će dohodak plaćati u paušalnom iznosu ako ukupan primitak od zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti nije veći od iznosa propisanog za obvezni ulazak u sustav poreza na dodanu vrijednost prema zakonu kojim se uređuje porez na dodanu vrijednost (čl. 2. t. 6. PravPauš).

Supoduzetnici koji dohodak utvrđuju u paušalnom iznosu obvezni su imenovati nositelja zajedničke djelatnosti (čl. 79. st. 5. ZakDoh) koji je odgovoran za izvršavanje propisanih obveza koje proizlaze iz zajedničke djelatnosti. Kod Obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva (OPG-a) koje je upisano u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava nositeljem se smatra fizička osoba koja je u Upisniku poljoprivrednih gospodarstava upisana kao nositelj (čl. 2. 7.PravPauš).

Obavljanje samostalne paušalne djelatnosti treba prijaviti Poreznoj upravi u roku od 8 dana od početka obavljanja djelatnosti (čl. 9. st. 2. PravPauš)

Napominjemo, da kod oporezivanja prema paušalnom dohotku **nema obveze** vođenja poslovnih knjiga (iz čl. 34. ZakDoh³), osim evidencije o porometu - Obrazac KPR (Knjigu prometa prema čl. 46. PravDoh).

Nositelj zajedničke djelatnosti koji porez na dohodak od zajedničke samostalne djelatnosti utvrđuje u paušalnom iznosu obavezan je najkasnije 15 dana po isteku kalendarske godine podnijeti nadležnoj ispostavi Porezne uprave prema svom prebivalištu/uobičajenom boravištu Izjave nositelja o paušalnom dohotku od zajedničke samostalne djelatnosti i supoduzetnicima u zajedničkoj djelatnosti od ___.__. do ___.__. _____. godini (Obrazac PO-SD-Z), prema čl. 8. st.1. PravPauš.

4.4.1. Obvezni doprinosi obrtnika ortaka koji se paušalno oporezuju

Fizičke osobe koje obavljanjem samostalne djelatnosti obrta te poljoprivrede i šumarstva plaćaju porez na dohodak prema paušalnom dohotku, obveznici su plaćanja obveznih doprinosa prema rješenju Porezne uprave (čl. 68. ZakDop) i to doprinos za mirovinsko osiguranje, doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (za osiguranika tog osiguranja), te doprinos za zdravstveno osiguranje, na mjesečnu osnovicu koju čini umnožak iznosa prosječne plaće i koeficijenta 0,4 (koja za 2022. godinu iznosi 3.814,80 kn (9.537,00 x 0,4). Doprinosi se plaćaju do 15. u mjesecu za prethodni mjesec. (čl. 69. do 70. ZakDop).

U slučaju da su isti istovremeno i zaposleni kod (nekog) poslodavca, radi se o obavljanju druge djelatnosti (o kojoj smo detaljnije pisali u točki 4.3.1. (Obveze za doprinose supoduzetnika kada je supoduzetnik i u radnom odnosu kod poslodavca) ovog članka, s time da je godišnja osnovica za obračun doprinosa jednaka paušalnom dohotku utvrđenom za to razdoblje (čl. 185. st.2. ZakDop). Ako je taj obrtnik zaposlen kod poslodavca samo dio godine, u broj mjeseci obavljanja druge djelatnosti obvezniku doprinosa koji od te djelatnosti porez na dohodak plaća prema paušalnom dohotku ne uzima se

2 Prosječna mjesečna bruto plaća po zaposlenome u pravnim osobama za razdoblje siječanj – kolovoz 2021. (Nar. Nov., br. 118/21).

3 Poslovne knjige iz čl. 34. ZakDoh su knjiga primitaka i izdataka, popis dugotrajne imovine, knjiga prometa i evidencija o tražbinama i obvezama.

razdoblje u kojem je privremeno obustavio obavljanje druge djelatnosti, sukladno propisu o obrtu (čl. 186. st. 3. ZakDop).

4.5. Poslovne knjige ili evidencije kod zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti

Poduzetnici koji dohodak ostvaruju zajedničkim obavljanjem samostalne djelatnosti te dohodak utvrđuju temeljem poslovnih knjiga i evidencija (čl. 30. do 35. ZakDoh), obvezni su evidentirati svaku nastalu promjenu u poslovnim knjigama i evidencijama, temeljem kojih utvrđuju zajednički dohodak kao razliku između naplaćenih primitaka i plaćenih izdataka.

Kod obavljanja samostalnih djelatnosti propisane su (čl. 43. do 47. PravDoh) slijedeće temeljne poslovne knjige:

- knjiga primitaka i izdataka (obrazac KPI),
- knjiga prometa (obrazac KPR),
- popis dugotrajne imovine (obrazac DI),
- evidencija o tražbinama i obvezama (obrazac TO).

Ukoliko su fizičke osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost ujedno i obveznici poreza na dodanu vrijednost, tada su obvezni voditi (prema čl. 163. st. 3. Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost, Nar. nprv., br. 79/13 do 41/22, nadalje: PravPdv) i slijedeće evidencije:

- knjigu primljenih (ulaznih) računa (Obrazac U-RA) i
- knjigu izdanih (izlaznih) računa (Obrazac I-RA).

Napominjemo da fizičke osobe koje zajednički obavljaju samostalnu djelatnost (ortaci/supoduzetnici) vode **samo jednu** knjigu primitaka i izdataka, **jedan** popis dugotrajne imovine i **jednu** evidenciju o tražbinama i obvezama, jedan obrazac U-RA i I-RA i td.

5. Utvrđivanje zajedničkog dohotka

Dohodak ostvaren obavljanjem zajedničke samostalne djelatnosti utvrđuje se kao jedinstveni dohodak svih supoduzetnika zajedno, temeljem podataka iz propisanih poslovnih knjiga i evidencija (iz čl. 30. do 35. ZakDoh) i to kao razlika između naplaćenih primitaka i plaćenih izdataka.

Tako utvrđen jedinstveni dohodak se potom raspoređuje na supoduzetnike prema ugovoru (o zajedničkom obavljanju obrta /ortaštvu, op.a.). Ako ugovor nije sklopljen dohodak ili gubitak dijele se na jednake dijelove (o čemu nositelj predaje prijavu o utvrđenom dohotku od samostalne djelatnosti (Obrazac DOH-Z) koja se predaje do kraja siječnja tekuće godine za prethodnu (čl. 76. PravDoh).

Potom svaki supoduzetnik sastavlja i predaje svoju godišnju poreznu prijavu (Obrazac DOH), koja se predaje do kraja veljače tekuće godine za prethodnu), u koju obvezno unosi utvrđeni udio u dohotku od zajedničke djelatnosti koji se utvrđuje na način propisan čl. 30. do 35. ZakDoh.

Primici odnosno izdaci nastali tijekom nekog poslovnog događaja, evidentiraju se prema **načelu blagajne** (čl. 11. st.3. ZakDoh) tj. primitak se evidentira kada je primljena uplata, a izdatak kada je izvršena isplata.

Prodana roba ili usluga smatra se naplaćenom i kada je za naplatu primljen ček. Ako se plaća mjenicom, primitak nastaje naplatom ili prijenosom mjenice. Ako se plaća kreditnom karticom, primitak nastaje naplatom na žiroračun. Ako se naplata obavlja prijebom, asignacijom ili cesijom, trenutkom naplate smatra se trenutak kada su se stekli propisani uvjeti (potpisani odgovarajući ugovori ili druge isprave), prema čl. 11. st. 9. PravDoh.

Nenovčani primici utvrđuju se prema tržišnoj vrijednosti. Tržišna se vrijednost određuje prema cijeni koja bi se ostvarila pri prodaji u

uobičajenom poslovnom prometu, ovisno o svojstvu gospodarstvenog dobra. Pri tome moraju biti uvažene sve okolnosti koje utječu na cijenu (čl. 11. st.5. PravDoh),

Nastanak ili dospijeće potraživanja od prodane robe ili obavljenih usluga ne smatra se još primitkom. Potraživanja postaju primitkom u trenutku naplate (čl. 11.st. 7. PravDoh).

5.1. Poslovni primici

Primici po osnovi samostalnih djelatnosti su sva dobra (novac, stvari, materijalna prava, usluge i drugo) koja su poreznom obvezniku u okviru njegove samostalne djelatnosti pritekla u poreznom razdoblju (čl. 31.ZakDoh).

Poslovni primici su sva **naplaćena** dobra ostvarena od obavljanja djelatnosti.

Primici se smatraju naplaćenima kada se njima može raspolagati tj. kada je primljena uplata.

Primitke čine svi priljevi u novcu te u obliku primljenih stvari i usluga (nenovčanom obliku). Takvi nenovčani primici utvrđuju se (i evidentiraju u poslovnim knjigama) prema tržišnoj vrijednosti (cijeni koja se za neki predmet/dobro ili uslugu može ostvariti u slobodnom poslovnom prometu tj. na tržištu (u obzir se uzimaju količina, cijena, kakvoća, istrošenost i sl.).

Poslovni primici poduzetnika koji obavljaju zajedničku samostalnu djelatnost (čl. 31. ZakDoh, te 34. PravDoh) su:

- 1) sva dobra (novac, stvari, prava, usluge i drugo) koja su primljena temeljem obavljanja zajedničke samostalne djelatnosti (primjerice od prodaje robe, sirovina, materijala, proizvoda i sl, te od obavljanja usluga), prema njihovoj tržišnoj vrijednosti. Iznimno, poslovnim primicima poreznog razdoblja ne smatraju se primici po osnovi potpora primljenih radi ublažavanja posebnih okolnosti propisanih propisom kojim je uređen opći porezni postupak,
- 2) primici ostvareni od prodaje i izuzimanja stvari i prava koja služe za obavljanje samostalne djelatnosti i koja se vode ili su se trebala voditi u popisu dugotrajne imovine, kao i primici ostvareni od otuđenja ili likvidacije djelatnosti. Ako stjecatelj cijele djelatnosti nastavlja poduzetničku djelatnost, primici od otuđenja se ne oporezuju ako je osigurano kasnije oporezivanje skrivenih pričuva,
- 3) primici po osnovi državnih pomoći, poticaja i potpora. Iznimno, poslovne primitke poreznog razdoblja po osnovi državnih pomoći, poticaja i potpora namijenjenih za nabavu dugotrajne imovine koja podliježe amortizaciji, uključuje se u poreznu osnovicu u iznosima evidentiranih izdataka nastalih temeljem amortizacije te dugotrajne imovine u istom poreznom razdoblju, pri čemu je porezni obveznik obavezan voditi evidenciju o primljenim državnim potporama i poticajima za nabavu dugotrajne imovine i iznosima obračunane amortizacije (čl. 31. st. 7. ZakDoh). Iznosi primljenih državnih potpora namijenjenih za nabavu dugotrajne materijalne imovine koja ne podliježe amortizaciji iznimno se uključuju u poreznu osnovicu u poreznom razdoblju u kojem je imovina prodana, uništena ili na drugi način otuđena (čl. 34. st. 10.PravDoh). Ako dodijeljena državna potpora, pomoć ili poticaj nije u cijelosti iskorištena za nabavu dugotrajne imovine (iz čl. 31. st.7. ZakDoh), a u skladu sa svrhom dodjele potpore, neiskorišteni iznos potpore, pomoći ili poticaja uključuje se u poreznu osnovicu u razdoblju kada je imovina stavljena u uporabu, pod uvjetom da davatelju potpore nije izvršen povrat neiskorištenog iznosa (čl. 34. st. 6. PravDoh). Ako dodijeljena državna potpora, pomoć ili poti-

čaj nije u cijelosti iskorištena za nabavu dugotrajne imovine (iz čl. 31. st. 7. ZakDoh), a u skladu sa svrhom dodjele potpore, neiskorišteni iznos potpore, pomoći ili poticaja uključuje se u poreznu osnovicu u razdoblju kada je imovina stavljena u uporabu, pod uvjetom da davatelju potpore nije izvršen povrat neiskorištenog iznosa (čl. 34. st.6. PravDoh).

- 4) izuzimanja osim izuzimanja financijske imovine,
- 5) manjkovi dobara u smislu propisa o porezu na dodanu vrijednost iznad visine utvrđene odlukom Hrvatske obrtničke komore te pripadajući porezi zaračunati prilikom nabave dobara za koja je utvrđen manjak,
- 6) primici po osnovi kamata iz članka 65. ZakDoh ako su ostvareni od financijskih transakcija koje čine osnovnu djelatnost poreznog obveznika,
- 7) primici od otuđenja ili likvidacije djelatnosti (radnje, obrta ili drugog oblika samostalne djelatnosti),
- 8) iznos otpisanog duga, ako vjerovnik (kreditor) poreznom obvezniku otpiše dugove po osnovi kredita za nabavu stvari i prava koja se unose u popis dugotrajne imovine,
- 9) primici ostvareni od prodaje i/ili izuzimanja u slučaju prodaje (otuđenja) ili izuzimanja stvari ili prava koja se vode ili su se trebala voditi u Popisu dugotrajne imovine,
- 10) naplaćene zatezne kamate na potraživanja iz poslovnih odnosa,
- 11) primici po osnovi kamata i kapitalnih dobitaka, ako su ostvareni od financijskih transakcija koje čine osnovnu djelatnost poreznog obveznika,
- 12) odricanje od tražbine iz osobnih razloga po osnovi prodane robe ili obavljenih usluga koja bi u poreznom razdoblju u kojemu se porezni obveznik odrekao tražbine ili u kasnijim poreznim razdobljima dovela do primitaka, tada se iznos tražbine utvrđuje kao primitak u godini u kojoj je donesena odluka o odricanju od tražbine. Primitak se ne utvrđuje po osnovi tražbina od nepovezane osobe koje su se pokazale nenaplativima nakon provedenoga sudskog postupka ili drugog postupka sukladno posebnim propisima. Primitak se ne utvrđuje po osnovi otpisanih tražbina koje su potvrđene u skladu s posebnim propisom o stečaju potrošača i propisom o postupku izvanredne uprave u trgovačkim društvima od sistemskog značaja, kao i po osnovi otpisanih tražbina od nepovezane osobe ako porezni obveznik dokaže da troškovi pokretanja određenih postupaka (tražbine koje su utužene ili se zbog njih vodi ovršni postupak, ako su prijavljene u stečajnom postupku nad dužnikom ili drugom postupku u skladu s posebnim propisima) premašuju iznos tražbine, ili ako dokaže da je pokrenuo određene radnje radi naplate tražbine pri čemu je utvrdio konačnu nemogućnost naplate otpisanog iznosa tražbine. Primicima se ne smatraju otpisi tražbina od nepovezanih osoba, koje su zastarjele i koje u svakom pojedinom poreznom razdoblju ne prelaze 5000,00 kuna po pojedinom dužniku koji je obveznik poreza na dobit ili obveznik poreza na dohodak po osnovi samostalne djelatnosti. Primicima se ne smatraju otpisi tražbina do 200,00 kuna od nepovezanih fizičkih osoba čiji dug nije nastao po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti, ako ukupno utvrđena tražbina po pojedinoj osobi na zadnji dan poreznog razdoblja ne prelazi taj iznos (čl. 11. st. 8. do 12. ZakDoh),
- 13) odricanje od tražbine za naknadu iz koje se predujam poreza plaća po odbitku (naknade po osnovi rada, djelatnosti, usluga i drugog), u korist neke druge osobe (fizičke ili pravne), smatra se da je primitak ostvaren u trenutku kada je donio odluku o

odricanju, pa isplatelj primitka imaju obvezu, ovisno o izvorima toga primitka, obračunati, obustaviti i uplatiti predujam poreza na dohodak (čl. 11. st. 13. ZakDoh),

- 14) primljeni predujmovi za isporuku robe i obavljanje usluga na koje se obvezao porezni obveznik, a koje do kraja poreznog razdoblja (kalendarske godine) nije obavio,
- 15) svi drugi primici po osnovi i u svezi obavljanja samostalne djelatnosti,

Isto tako, poslovnim primicima po osnovi samostalne djelatnosti koja se paušalno oporezuje smatra se i razlika primitka ostvarena iznad iznosa propisanog za obvezni ulazak u sustav poreza na dodanu vrijednost (prema čl. 82. st. 1. i 2. ZakDoh), te ista ulazi u primitke u mjesecu koji slijedi iza mjeseca u kojem je fizička osoba koja je dohodak utvrđivala u paušalnom iznosu ostvarila primitke iznad iznosa propisanog za obvezni ulazak u sustav poreza na dodanu vrijednost (čl. 34. st. 9. PravDoh).

5.2. Poslovni izdaci

Izdaci po osnovi samostalnih djelatnosti (dalje u tekstu: poslovni izdaci) su svi odljevi dobara poreznog obveznika tijekom poreznog razdoblja radi stjecanja, osiguranja i očuvanja poslovnih primitaka. U poslovne izdatke poreznih obveznika koji obavljaju samostalne djelatnosti ulaze oni izdaci koji su izravno vezani za obavljanje djelatnosti.

U poslovne izdatke ulaze i knjigovodstvene vrijednosti pojedinačno ili ukupno prodanih ili izuzetih dobara dugotrajne imovine koja su se vodila ili trebala voditi u popisu dugotrajne imovine. Poslovnim izdacima smatraju se i troškovi otuđenja i likvidacije (čl. 32. st. 1. i 2. ZakDoh).

Poslovnim izdacima smatraju se (čl. 11. ZakDoh i čl. 25. PravDoh):

- 1) sva dobra koja porezni obveznik izda u svrhu stjecanja, osiguranja i očuvanja poslovnih primitaka po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti,
- 2) izdaci za obrazovanje i izobrazbu poduzetnika i njegovih radnika. Dohodak ostvaren obavljanjem samostalne djelatnosti iz članka 29. Zakona, prema članku 44. stavku 6. Zakona može se dodatno umanjiti za iznos potpore male vrijednosti za izvođenje praktične nastave i vježbe naukovanja u sustavu vezanih obrta prema posebnim propisima, te za iznos državne potpore za obrazovanje i izobrazbu, prema posebnim propisima, a time se umanjuje i porezna osnovica u godišnjem obračunu po podnesenoj godišnjoj poreznoj prijavi. Izdacima za školovanje i stručno usavršavanje iz čl. 22. st. 1. t. 5. ZakDoh smatraju se iznosi naknada za:
 - 2.1) obrazovanje na osnovnim, srednjim, preddiplomskim, diplomskim ili integriranim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijima, odnosno preddiplomskim ili specijalističkim diplomskim stručnim studijima, poslijediplomskim studijima te u postupku za stjecanje doktorata i to plaćeni obrazovnim institucijama u tuzemstvu i inozemstvu, zatim naknade za tečajeve, seminare, specijalizacije, konferencije, kongrese i to u tuzemstvu i inozemstvu plaćene pravnim i fizičkim osobama ovlaštenim odnosno registriranim za obavljanje tih djelatnosti
 - 2.2) izdaci za nabavu knjiga, udžbenika, priručnika, skripata i druge literature u papirnatom ili elektroničkom obliku i/ili ako se obrazovanje i izobrazba obavlja izvan mjesta prebivališta ili uobičajenog boravišta radnika, izdacima za obrazovanje i izobrazbu smatraju se i troškovi prijevoza

prigodom upućivanja na i povratka s obrazovanja i izobrazbe i to do visine cijene karata sredstvima javnog prijevoza i troškovi smještaja do visine stvarnih izdataka, a u slučajevima seminara i savjetovanja dnevnice do visine i pod uvjetima propisanim čl. 7. st. 2. r.br. 19., 20., 21. i 22. PravDoh,

- 3) otpis dugotrajne imovine. Izdaci za dugotrajnu imovinu ne utvrđuju se primjenom načela blagajne, već se ti izdaci raspoređuju kroz vijek trajanja potrošive odnosno istrošive dugotrajne imovine kao otpis (amortizacija) u skladu sa zakonom kojim se uređuje porez na dobit. Kod nepotrošive dugotrajne imovine (zemljišta) izdaci za nabavu mogu se odbiti tek prilikom otuđenja ili izuzimanja. Kod dugotrajne imovine smatra se da je došlo do izdatka u trenutku kad je njezina vrijednost smanjena zbog izvanrednih događaja ako o tome postoje zapisnici mjerodavnih tijela (npr. proglašena prirodna nepogoda, odnosno prirodna nepogoda od koje je štetu utvrdilo mjerodavno tijelo, šteta od ratnih događanja utvrđena od strane mjerodavnih tijela, krađa prema zapisniku policije i drugo). Izdaci za popravak oštećenja odbijaju se u trenutku plaćanja,
- 4) sva ulaganja, osim ulaganja u dugotrajnu imovinu i ulaganja u novcu,
- 5) izdaci istraživanja i razvoja iz članka 45. Zakona, u skladu s posebnim propisom kojim se uređuju državne potpore za istraživačko-razvojne projekte,
- 6) izdaci u svezi s otuđenjem ili likvidacijom djelatnosti,
- 7) u slučaju prodaje (otuđenja) ili izuzimanja stvari ili prava koja se vode ili su se trebala voditi u Popisu dugotrajne imovine, u poslovne primitke ulaze primici ostvareni od prodaje i/ili izuzimanja, a u poslovne izdatke ulazi preostala knjigovodstvena vrijednost tih stvari ili prava utvrđena na kraju mjeseca otuđenja. Za stvari ili prava koja nisu unesena u Popis dugotrajne imovine knjigovodstvena vrijednost se izračunava na temelju isprava o nabavi, a ako nema isprava o nabavi onda procjenom,
- 8) iznosi naknada, potpora i nagrada poreznih obveznika koji obavljaju samostalne djelatnosti iz čl. 29. ZakDoh za njih osobno, u visini i na način propisan člankom 7. PravDoh,
- 9) isplate nagrada učenicima za vrijeme praktičnog rada i naukovanja, isplate učenicima i studentima na ime stipendije za vrijeme redovnog školovanja na srednjim, višim i visokim školama te fakultetima i poslijediplomskim studijima, u visini i na način propisan čl. 6. PravDoh,
- 10) plaćene zatezne kamate na obveze iz poslovnih odnosa. Izdaci se smatraju, osim plaćenih kamata po zajmovima i kreditima za obavljanje djelatnosti i jednokratne naknade te drugi izdaci u svezi s odobravanjem kredita,
- 11) kapitalni gubici ako su ostvareni od financijskih transakcija koje čine osnovnu djelatnost poreznog obveznika,
- 12) izdaci se ne smatraju plaćene zatezne kamate zbog nepravidno uplaćenih javnih davanja (poreza na dohodak, poreza na dodanu vrijednost, doprinosa za obvezna osiguranja i drugo),
- 13) izdaci s osnove premije dobrovoljnoga mirovinskog osiguranja uplaćene u korist radnika i/ili osobno poreznog obveznika koji obavlja samostalnu djelatnost, tuzemnom dobrovoljnom mirovinskom fondu, koji je registriran u skladu s propisima koji uređuju dobrovoljno mirovinsko osiguranje, na koje se ne plaća porez na dohodak sukladno čl. 9. t. 18. ZakDoh, do visine 500,00 kuna za svaki mjesec poreznog razdoblja, odnosno ukupno do 6.000,00 kuna godišnje (čl. 35. st. 7. PravDoh).

Kod obavljanja samostalnih djelatnosti koje se, sukladno posebnim propisima, moraju obavljati u poslovnom prostoru i s određenom opremom, izdaci u svezi s korištenjem toga prostora i opreme (tekuće održavanje, izdaci za utrošenu energiju i ostale komunalne usluge) čine poslovne izdatke samo na temelju urednih isprava iz kojih proizlazi da se odnose na korišteni poslovni prostor i opremu (čl. 35. st. 5. PravDoh). Kod obavljanja samostalnih djelatnosti koje se mogu obavljati u stambenom prostoru, u poslovne izdatke može uračunati samo izdatke koji su izravno vezani za obavljanje djelatnosti (čl. 35. st. 6. PravDoh).

Nastale i dospjele obveze za kupljenu robu i obavljene usluge nisu izdaci. Izdaci nastaju u trenutku plaćanja tih obveza (čl. 11. st. 10. PravDoh).

Izdacima se smatraju i predumovi dani za neisporučenu robu i neobavljene usluge, osim predumova danih za nabavu dugotrajne imovine (čl. 11. st. 12. PravDoh).

Kao poslovni izdaci mogu se priznati samo oni izdaci o kojima postoje uredne isprave i koji su izravno vezani uz ostvarivanje primitaka. Između izdataka i primitaka mora postojati međuzavisnost, što znači da se učinjeni izdatak treba odraziti na ostvarivanje (povećanje) tekućih ili budućih primitaka. Pri utvrđivanju povezanosti primitaka s izdaci polazi se od normativa (utroška materijala i energije i sl.) vodeći pri tome računa o načinu rada i posebnosti djelatnosti (čl. 35. st. 2. PravDoh).

Poreznim obveznicima koji prelaze s utvrđivanja dohotka od samostalne djelatnosti u paušalnom iznosu na utvrđivanje na temelju poslovnih knjiga te u skladu s čl. 34. st. 9. PravDoh iskazuju poslovne primitke, u trenutku iskazivanja tih primitaka u izdaci iskazuju one izdatke koji su izravno vezani uz ostvarivanje tih primitaka poštujući načelo međuzavisnosti primitaka i izdataka iz čl. 34. st. 2. ovoga Pravilnika. Izdaci koji će biti plaćeni nakon promjene načina oporezivanja, a zavisni su od primitaka koji su nastali prije promjene načina oporezivanja, neće se iskazivati u poslovnim knjigama, već će se kao podatak o plaćanju zabilježiti u popisu primljenih, a neplaćenih računa sukladno pravilniku kojim je uređeno paušalnom oporezivanju samostalnih djelatnosti (čl. 35. st. 8. PravDoh).

5.2.1. Povezivanje primitaka i izdataka

Radi utvrđivanja povezanosti primitaka i izdataka porezni obveznici koji se bave **proizvodnom i / ili uslužnom djelatnošću** (nabavljaju reprodukcijski i potrošni materijal za obavljanje djelatnosti, odnosno ugostitelji koji prodaju hranu, alkoholna i bezalkoholna pića i količine pića i napitaka koje su sami proizveli ili potrošili) obvezni su u posebnim evidencijama (čl. 35. st. 3. i 4. PravDoh) osigurati podatke o nabavi reprodukcijskog i potrošnog materijala, pića i napitaka (naziv dobavljača, broj i datum fakture) i podatke o uporabi reprodukcijskog i potrošnog materijala, pića i napitaka (broj internog dokumenta – specifikacije, radnog naloga i sl.) za knjiženje u poslovne izdatke. Interni dokumenti o uporabi reprodukcijskog i potrošnog materijala, pića i napitaka moraju sadržavati podatke o količini i vrijednosti utrošenoga reprodukcijskog i potrošnog materijala, pića i napitaka te količinu i vrijednost gotovih proizvoda u koje je ugrađen reprodukcijski i potrošni materijal.

Kod utvrđivanja povezanosti primitaka s izdaci polazi se od normativa (utroška materijala i energije i sl.), ovisno o načinu rada i posebnosti djelatnosti.

Spomenute evidencije trebaju sadržavati podatke o:

- datumu nastanka poslovne promjene,
- nabavi:
 - imenu / nazivu dobavljača,
 - količini i vrijednosti nabavljenog reprodukcijskog i potrošnog materijala, hrane, pića i napitaka, odnosno - količini i vrijednosti proizvedenih gotovih proizvoda u koje je ugrađen reprodukcijски i potrošni materijal,
- uporabi:
 - broju internog dokumenta – radnog naloga, specifikacije i sl.,
 - količini i vrijednosti utrošenog reprodukcijskog i potrošnog materijala, hrane, pića i napitaka, odnosno - količini i vrijednosti prodanih gotovih proizvoda u koje je ugrađen reprodukcijски i potrošni materijal.

U **Tabeli 1.** prikazujemo mogući sadržaj evidencije o nabavi i uporabi reprodukcijskog i potrošnog materijala, pića i napitaka:

Tabela 1.

Rbr	Datum	Opis	Mj.jed.	NABAVA			UPORABA			STANJE		
				količina	cijena	svota	količina	cijena	svota	količina	cijena	svota
1	2	3	4	5	6	7 (5X6)	8	9	10 (8X9)	11	12	13 (11X12)

Evidencija se vodi **posebno za svaku vrstu potrošnog i reprodukcijskog materijala, hrane, pića i napitaka.** Za potrošni i reprodukcijски materijal koji se ne ugrađuje u finalni proizvod (kao npr. sredstva za čišćenje, održavanja i sl.) – ne treba voditi posebne evidencije.

Promjene u evidenciji nabave i upotrebe reprodukcijskog i potrošnog materijala, pića i napitaka **knjiže se najkasnije u roku od mjesec dana od dana nastanka promjene.** Porezni obveznik koji svakodnevno upotrebljava reprodukcijски i potrošni materijal, pića i napitke može obavljati knjiženje i na temelju specifikacija o mjesečnoj uporabi reprodukcijskog i potrošnog materijala, pića i napitaka te mjesečnoj proizvodnji gotovih proizvoda u koje je ugrađen reprodukcijски i potrošni materijal.

5.3. Gubitak od obavljanja zajedničke samostalne djelatnosti

Gubitak od obavljanja zajedničke samostalne djelatnosti nastaje:

- kada su ostvareni poslovni primici **manji** od nastalih poslovnih izdataka,
- korištenjem dodatnih umanjena dohotka (za plaće novoza-poslenih radnika, državne potpore za naukovanje za obrtnička zanimanja prema posebnim propisima i državne potpore za obrazovanje i izobrazbu prema posebnim propisima, izdatke za istraživanje i razvoj).

Nastali gubitak iz zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti može se **nadoknaditi** (odbiti) samo od dohotka po osnovi kojega je i utvrđen odnosno samo od dohotka od samostalne djelatnosti (iz čl. 29. ZakDoh) i djelatnosti od kojih se dohodak utvrđuje temeljem mvođenja psolovnih knjiga za samostalne djelatnosti (prema čl. 30. – 35. ZakDoh), suklaodno odredbama čl. 52 PravDoh.

Gubitak se može **prenijeti u sljedeće** porezno razdoblje. Ako gubici nastaju više poreznih razdoblja uzastopno, nadoknađivanje (odbijanje) od dohotka u idućim poreznim razdobljima se obavlja **redosljedom njihovog nastanka** (sve se to evidentira u prijavama poreza na dohodak – obrazac DOH, za svakog od supoduzetnika, prema čl. 38. st. 5. ZakDoh).

Primjerice, ukoliko su poduzetnici obavljanjem zajedničke samostalne djelatnosti ostvarili gubitak u 2019. godini u iznosu od 40.000,00 kuna, u 2020. godini u iznosu od 22.000,00 kuna, dok su 2021. godini ostvarili dohodak u iznosu od 25.000,00 kuna – iz navedenog će se dohotka nadoknaditi dio gubitka iz 2019. godine (25.000,00 se nadoknađuje dok se preostalih 15.000,00 prenosi). Kako su poduzetnici i za 2020. godinu ostvarili dohodak u iznosu od 35.000,00 kuna – iz navedenog će se dohotka nadoknaditi preostali dio gubitka iz 2019. godine u iznosu od 15.000,00 kuna i dio gubitka iz 2020. godine u iznosu od 20.000,00 kuna. Preostali gubitak iz 2020. godine u iznosu od 2.000,00 kuna (22.000,00 – 20.000,00) se prenosi u narednu godinu.

Gubitak koji se ne može nadoknaditi (odbiti) u poreznom razdoblju u kojemu je nastao, **prenosi se** i nadoknađuje umanjnjem dohotka od obavljanja zajedničke samostalne djelatnosti tijekom slijedećih **pet** poreznih razdoblja, te se pravo na odbitak poreznog gubitka gubi istekom petog poreznog razdoblja (čl. 38. st. 3. i 4. ZakDoh).

5.3.1. Dodatna umanjena porezne osnovice

Zakonom o porezu na dohodak propisane su **isplate** koje kao **poticaji zapošljavanja** (čl. 44. st.1. ZakDoh) i **poticaji istraživanja i razvoja** (čl. 45. st. 1. ZakDoh) **dodatno umanjuju dohodak.** Isto tako dohodak se dodatno može umanjiti za iznos **opravdanih troškova općeg i posebnog obrazovanja i izobrazbe** radnika izračunani sukladno odredbama Zakona o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu (Nar. nov., br. 109/07 do 14/14, nadalje: ZakPotp).

Konkretnije, osim što se priznaju navedeni troškovi priznaju u izdatke (u trenutku plaćanja) u Knjizi primitaka i izdataka, još se jednom upisuju kao umanjjenje dohotka u okviru obrasca DOH-Z (od točke 5. do 8.).

5.3.1.1. Poticaji zapošljavanja

Ostvareni dohodak (kao razlika primitaka i izdataka) dodatno se može umanjiti (čl. 44. st.1. ZakDoh):

- za iznos **isplaćenih plaća i uplaćenih doprinosa na plaću** novim radnicima, te
- za iznos državne potpore za naukovanje za obrtnička zanimanja te za iznos državne potpore za obrazovanje i izobrazbu, prema posebnim propisima (čl. 44. st.6. ZakDoh, vezano za čl. 6. ZakPotp).

5.3.1.1.1. Novi radnici

Novim radnicima smatraju se radnici (čl. 44. st.2. ZakDoh):

- 1) sa kojima je **sklopljen ugovor o radu na neodređeno vrijeme** pod uvjetom:
 - da je zaposlenje kod poreznog obveznika uslijedilo nakon najmanje jednomjesečne prijave kod Hrvatskog p (i trajanja probnog rada ako je ugovoren), odnosno
 - da se zapošljavaju osobe koje se prvi put zapošljavaju, ili
 - da se zapošljavaju osobe koje su odustale od prava na korištenje mirovine,
- 2) sa kojima je **sklopljen ugovor o radu na određeno vrijeme** kao pripravnici, vježbenici, stažisti i slično.

Pravo na umanjjenje dohotka **za isplaćene plaće i doprinose na plaću** novih radnika mogu se koristiti **godinu dana** od dana njihovog zaposlenja. Iznimno se pravo na umanjjenje dohotka za isplaćene plaće i doprinose na plaću novih radnika – osoba s invaliditetom, može koristiti tri godine računajući od dana njihova zaposlenja (čl. 44. st. 4. i 5. ZakDoh).

Međutim, poreznom obvezniku koji zaposli nove radnike, a **u istom poreznom razdoblju** raskine ugovor o radu s određenim brojem rad-

nika, dohodak će se umanjiti za razliku između plaća koje su obračunane i isplaćene novim radnicima i obračunanih plaća koje bi u istom poreznom razdoblju primili radnici s kojima je raskinut ugovor o radu (čl. 44. st.3. ZakDoh).

Iznosi isplaćenih plaća novim radnicima dodatno umanjuju poreznu osnovicu.

Primjerice, ako je supoduzetnicima tijekom 2022. godine ukupni trošak plaća isplaćenih novim radnicima iznosio 57.000,00 kuna, za taj će iznos dodatno umanjiti poreznu osnovicu u Pregledu primitaka i izdataka za 2022. godinu, te će u obrascu DOH-Z za 2022. godinu pod red. brojem 5. „umanjenje dohotka ili uvećanje gubitka za plaće novozaposlenih osoba“ upisati iznos od 57.000,00 kn.

5.3.1.1.2. Državna potpora za obrazovanje i izobrazbu

Porezna osnovica može se umanjiti za iznos državne potpore za obrazovanje i izobrazbu u visini i na način propisan ZakPotp i Pravilnikom o sadržaju evidencije državne potpore za obrazovanje i izobrazbu (Nar. Nov., br. 12/08 i 13/09), nadalje: PravEvid).

Iznos porezne olakšice može se ostvariti za opće i posebno obrazovanje i izobrazbu radnika (i obrtnika koji osobno radi u obrtu) prema čl. 2. st.1. i 2. ZakPotp.

5.3.1.2. Poticaji istraživanja i razvoja

Obveznicima poreza na dohodak koji obavljaju samostalne djelatnosti dohodak od samostalne djelatnosti može se u poreznom razdoblju dodatno umanjiti po osnovi izdataka za istraživanje i razvoj u skladu s posebnim propisom kojim se uređuju državne potpore za istraživačko-razvojne projekte.

5.4. Uvećanja i umanjenja zajedničkog dohotka / gubitka

Dohodak / gubitak ostvaren obavljanjem zajedničke samostalne djelatnosti dijeli se na svakog od supoduzetnika i to prema odredbama sklopljenog ugovora o zajedničkom obavljanju samostalne djelatnosti (tzv. ortačkom ugovoru).

Ukoliko u ugovoru nisu posebno ugovoreni udjeli svakog od poduzetnika, smatra se da se zajednički ostvaren dohodak / gubitak između supoduzetnika dijeli na jednake dijelove.

Nakon podjele dohotka / gubitka na svakog od supoduzetnika, nekima od supoduzetnika se mogu dati određeni primici odnosno izdaci (čl. 79. st. 2. ZakDoh, te čl. 75. st. 3. i 4. i st. 5. PravDoh).

Primjerice, ukoliko je jedan od supoduzetnika za obavljanje zajedničke djelatnosti dao u zakup neki poslovni prostor, za što mu je iz zajedničke djelatnosti isplaćena naknada koja je u poslovnim knjigama evidentira kao izdatak – taj se iznos tom supoduzetniku neće evidentirati kao dohodak od imovine i imovinskih prava već će mu se za taj iznos povećati udio u zajedničkom dohotku (odnosno smanjiti gubitak ostvaren obavljanjem zajedničke djelatnosti).

Primjerice, Ivo Marić i Lucija Perić zajednički obavljaju odvjetničku djelatnost. Prema ortačkom ugovoru udjeli u dohotku iznose 50:50. Zajedničku djelatnost obavljaju u poslovnom prostoru koji je u vlasništvu Lucije Perić, za što joj se svaki mjesec iz zajedničke djelatnosti isplaćuje naknada u iznosu od 2.000,00 kuna. Zajednički ostvaren dohodak za 2022. godinu iznosi 124.000,00 kuna, od čega 62.000,00 kuna (50%) pripada Ivi Mariću i 62.000,00 kuna (50%) Luciji Perić.

Luciji Perić je je tijekom 2022. godine na ime naknade za korištenje poslovnog prostora iz zajedničke djelatnosti isplaćeno ukupno 24.000,00 kuna (12.mjeseci x 2.000,00 kuna) koji su u poslovnim knjigama zajedničke djelatnosti evidentirani kao izdatak (najam po-

slovnog prostora) u Knjizi primitaka i izdataka. Za taj će se iznos Luciji Perić uvećati udio u zajedničkom dohotku te će ukupni dohodak Lucije Perić iznositi 86.000,00 kuna (62.000,00 kn + 24.000,00 kn).

Da je iz zajedničkog obavljanja djelatnosti ostvaren gubitak u iznosu od primjerice 50.000,00 kuna, od čega bi Luciji Perić pripao gubitak u iznosu od 25.000,00 kuna (50%), taj bi se gubitak umanjio za naknadu od korištenja poslovnog prostora u iznosu od 24.000,00 kuna, te bi gubitak Lucije Perić iznosio 1.000,00 kuna (25.000,00 kn – 24.000,00 kn).

Isto tako, ukoliko je jednom od supoduzetnika iz zajedničke djelatnosti isplaćena naknada temeljem primjerice ugovora o djelu, ta se naknada ne smatra njegovim primitkom od kojeg se utvrđuje drugi dohodak već se za tu naknadu (koja je u Knjizi primitaka i izdataka zajedničke djelatnosti evidentirana kao poslovni izdatak) uvećava njegov udio u zajedničkom dohotku.

Svaki od supoduzetnika može umanjiti svoj dio zajedničkog dohotka ukoliko je tijekom obavljanja zajedničke djelatnosti imao vlastite izdatke (za što posjeduje vjerodostojnu dokumentaciju), koji su vezani za obavljanje zajedničke djelatnosti, a nisu evidentirani u poslovnim knjigama od zajedničkog obavljanja djelatnosti.

5.5. Prijava dohotka od zajedničke djelatnosti

Dohodak ili gubitak utvrđen obavljanjem zajedničke samostalne djelatnosti iskazuje se u Prijavi o dohotku od zajedničke djelatnosti (obrazac DOH-Z), prema čl.76. PravDoh.

Prijava dohotka od zajedničke djelatnosti (obrazac DOH-Z) podnosi se najkasnije **do kraja siječnja** tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu – prije podnošenja godišnjih poreznih prijava (čl. 76. st.2. PravDoh).

Prijavu podnosi nositelj zajedničke djelatnosti nadležnoj ispostavi Porezne uprave prema svom prebivalištu ili uobičajenom boravištu (čl. 76. st. 1. PravDoh).

Prijavu dohotka od zajedničke djelatnosti potpisuju svi supoduzetnici, odnosno nositelj zajedničke djelatnosti ako je za to ovlašten ugovorom ili drugim ispravama o zajedničkoj djelatnosti (čl. 76. st. 7. PravDoh).

Svaki od supoduzetnika **obvezan** je podnijeti svoju godišnju prijavu poreza na dohodak (obrazac DOH) prema čl. 60. PravDoh, u koju unosi svoj udio od zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti i podatke o svim drugim dohocima koje je kao pojedinac ostvario u istom poreznom razdoblju, kao i podatke o plaćenim predujmovima poreza (i prireza) na dohodak po tim dohocima - najkasnije **do kraja veljače** (čl.50. st. 2. ZakDoh) odnosno do 28. veljače 2023. za prethodnu 2022. godinu.

5.5.1. Prilozi uz prijavu dohotka od zajedničke djelatnosti (obrazac DOH-Z)

Uz Prijavu dohotka od zajedničke djelatnosti (obrazac DOH-Z) treba priložiti (čl.46. st. 6. PravDoh):

- 1) ugovore i isprave o zajedničkoj djelatnosti i odnosima između supoduzetnika međusobno i zajedničke djelatnosti i supoduzetnika, ako se oni već ne nalaze u nadležnoj ispostavi Porezne uprave
- 2) ugovore i isprave o otuđenju zajedničke djelatnosti ili dijelova zajedničke djelatnosti, ako se djelatnost ne nastavlja
- 3) pregled poslovnih primitaka i izdataka ako se ne vode poslovne knjige (dohodak od zajedničke imovine i imovinskih prava)
- 4) presliku popisa dugotrajne imovine

- 5) isprave na temelju kojih su korištene porezne olakšice (ugovori i preslici naloga o primljenim iznosima)
- 6) izvadak iz poslovnih knjiga s podacima o ukupnim primicima i ukupnim izdacima, pri čemu se posebno iskazuju podaci o iznosu otpisa te reprezentacije, a i podatak o broju zaposlenih sa stanjem na dan 31. prosinca
- 7) evidenciju o primljenim državnim potporama i poticajima za nabavu dugotrajne imovine i iznosima obračunate amortizacije
- 8) dokumentaciju o uništenju plovila, dokumentaciju o primljenim bespovratnim sredstvima za uništenje plovila te izračun razlike između ostatka knjigovodstvene vrijednosti uništenog plovila i iznosa primljenih sredstava.

5.6. Promjena načina oporezivanja

Supoduzetnici koji zajednički obavljaju samostalnu djelatnost **vođe poslovne knjige**, temeljem kojih im se utvrđuje porezna obveza, prema odredbama Zakona o porezu na dohodak (čl. 30. do 35 ZakDoh).

Međutim, umjesto oporezivanja porezom na dohodak, poslovne knjige **moгу voditi** prema Zakonu o računovodstvu (Nar. nov., br. 78/15 do 47/20) i plaćati porez prema odredbama Zakona o porezu na dobit (Nar. Nov., br. 177/04 do 138/20, nadalje: ZakDob) i to:

a) **dobrovoljno**, na vlastiti zahtjev

Ukoliko supoduzetnici dobrovoljno žele promijeniti način oporezivanja te umjesto prema odredbama Zakona o porezu na dohodak porez obračunavati i plaćati prema odredbama Zakona o porezu na dobit, moraju podnijeti (čl. 29. st. 5. ZakDob) **zahtjev** za promjenu načina oporezivanja prema Zakonu o porezu na dobit nadležnoj ispostavi Porezne uprave i to najkasnije do kraja tekuće godine za iduću kalendarsku godinu prema čl. 3. st. 1. Pravilnika o porezu na dobit (Nar. Nov., br.95/05 do 01/21, nadalje: PravDob).

Navedeni zahtjev potpisuju svi supoduzetnici.

Temeljem zaprimljenog zahtjeva Porezna uprava izdaje rješenje nositelju zajedničke djelatnosti, kojim usvaja zahtjev i utvrđuje obvezu supoduzetnika na oporezivanje prema odredbama Zakona o porezu na dobit naredne 3 godine (čl. 29. st. 6. ZakDob).

b) „**po sili zakona**“ tj. ukoliko su u prethodnom poreznom razdoblju ostvarili ukupni primitak veći od 7.500.000,00 kuna (čl. 2. st.4. ZakDob).

Supoduzetnici koji su **stekli uvjete** za oporezivanje prema odredbama Zakona o porezu na dobit ispunivši navedene uvjete – **obvezni su** o tome **pismeno izvijestiti nadležnu ispostavu Porezne uprave** do kraja tekuće godine u kojoj su ispunjeni propisani uvjeti, prema čl. 3. st. 2. PravDob (dakle, najkasnije **do 31.12.2022.**, ako su ispunili uvjete u 2022). Pismeno izvješće podnosi nositelj zajedničke djelatnosti.

Obveza plaćanja poreza na dobit počinje teći istekom poreznog razdoblja u kojem je dostavljena izjava o stjecanju uvjeta.

Kod **promjene načina oporezivanja** zajedničke samostalne djelatnosti – **nositelj** zajedničke djelatnosti postaje **obveznik plaćanja poreza na dobit**. **Porezna osnovica** utvrđena prema odredbama Zakona o porezu **na dobit ne raspoređuje se na supoduzetnike** (kao kad su porez obračunavali i plaćali prema odredbama Zakona o porezu na dohodak), već se **kao obveznik plaćanja** utvrđenog poreza na dobit **zadužuje nositelj** zajedničke djelatnosti.

Između supoduzetnika se (prema odredbama sklopljenog ugovora o zajedničkom obavljanju djelatnosti) **raspoređuje dobit** koja je preostala nakon oporezivanja.

Supoduzetnici (obveznici poreza na dobit) **nisu dužni podnositi godišnju prijavu poreza na dohodak**, osim ako to ne žele.

Isto tako, supoduzetnici (kod obavljanja zajedničke samostalne djelatnosti koja se oporezuje prema odredbama Zakona o porezu na dobit) **ne plaćaju obvezne doprinose prema rješenju Porezne uprave, već podliježu obračunu i plaćanju doprinosa na poduzetničku plaću** (koju mogu i ne moraju isplaćivati).

6. Primjeri utvrđivanja dohotka od zajedničke djelatnosti

Primjer 1. - Izračunavanje udjela supoduzetnika koji (prema ortačkom ugovoru) iznose 50:50

Supoduzetnici Ivo Marić i Lucija Perić zajednički obavljaju odvjetničku djelatnost. Nositelj zajedničke djelatnosti je Lucija Perić. Prema ortačkom ugovoru udjeli u dohotku iznose 50:50.

Prema podacima iz knjige primitaka i izdataka za 2022. godinu, zajedničkim obavljanjem odvjetničke djelatnosti ostvaren je dohodak u iznosu od 280.503,00 kune. Tijekom 2022. godine su u poslovne izdatke evidentirani i slijedeći izdaci:

- 1) za dvije isplaćene plaće novozaposlenog djelatnika u ukupnom iznosu od 16.560,00 kuna (uključivo i doprinose za obvezna osiguranja na plaću),
- 2) za zakupninu (najam) poslovnog prostora koji je u vlasništvu Lucije Perić u ukupnom iznosu od 24.000,00 kuna (što je evidentirano kao izdatak u knjizi primitaka i izdataka), te
- 3) naknada po ugovoru o djelu sklopljenim sa supoduzetnikom Ivom Marićem u ukupnom iznosu od 6.500,00 kuna (koja je evidentirana kao izdatak u knjizi primitaka i izdataka).

U nastavku prikazujemo Pregled poslovnih primitaka i izdataka (obrazac P-PPI) supoduzetnika za 2022. godinu:

BESPLATNO ZA PRETPLATNIKE

SVAKODNEVNO KORIŠTENJE STRUČNE
TELEFONSKE KONZULTANTSKE SLUŽBE!

Ponedjeljkom i četvrtkom
od 11.00 do 15.30 sati,
utorkom, srijedom i petkom
od 8.30 do 13.00 sati.

www.racunovodstvo-porezi.hr

**PREGLED POSLOVNIH PRIMITAKA I IZDATAKA
OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI OSTVARENIH U 2022. GODINI**

I. OPĆI PODACI O POREZNOJ OBVEZNIKU	
1. Ime i prezime:	Zajednički odvjetnički ured Lucija Perić & Ivo Marić, Nositelj zajedničke djelatnosti: Lucija Perić
2. Adresa prebivališta / uobičajenog boravišta:	Zagrebačka c. Bb, Zagreb
3. OIB:	31321208098

OPIS	IZNOS
II. PRIMICI	
1. Primici u gotovini	128.183,52
2. Primici putem žiro-računa	812.500,01
3. Primici u naravi	
4. Primici u svezi otuđenja materijalne i nematerijalne imovine	
5. Primici poreznog razdoblja u visini iznosa evidentiranih izdataka nastalih temeljem amortizacije iz članka 31. stavak 7. Zakona	
6. PDV u primicima ⁴	188.136,72
7. UKUPNI PRIMICI (1.+2.+3.-6.)	752.546,81
III. IZDACI	
1. Izdaci u gotovini	138.839,00
2. Izdaci putem žiro-računa	368.750,00
3. Izdaci u naravi	
4. Izdaci otpisa	60.972,61
5. Izdaci reprezentacije	5.000,00
6. Izdaci u svezi s otuđenjem materijalne i nematerijalne imovine	
7. PDV u izdacima ⁵	101.517,80
8. Izdaci koji se porezno ne priznaju iz članka 33. Zakona	
9. UKUPNI IZDACI (1.+2.+3.-7.-8.)	472.043,81
IV. OSTVARENI DOHODAK/GUBITAK (II.7.- III.9.)	280.503,00
1. Broj zaposlenih radnika na dan 31. prosinca	2
2. Razlika između prometa po žiro-računu i iskazanih primitaka pod II.2. (2.1.+2.2.+2.3.+2.4.+2.5.+2.6.)	102.546,81
2.1. Polog utrška koji je iskazan pod II.1.	102.546,81
2.2. Priljeni iznos kredita	
2.3. Priljeni iznos zajmova	
2.4. Priljeni iznosi po osnovi državnih pomoći, poticaja i potpora namijenjenih za nabavu dugotrajne imovine koja podliježe amortizaciji	
2.5. Ostali navedeni primici, koji se ne smatraju oporezivim primicima	

Nadnevak 30.01.2023.

Potpis poreznog obveznika

Nadalje, supoduzetnici imaju i **dodatna umanjena dohotka** (iz čl. 44. Zakona o porezu na dohodak) za plaće novozaposlenih osoba u iznosu od 16.500,00 kn, te im dohodak nakon umanjena ukupno iznosi 263.943,00 kn (uk.dohodak iz t. IV. Obrasca P-PPI u iznosu od 280.503,00 kn – 16.500,00 = 264.003,00 kn)⁴⁵

4 iznos upisuju samo porezni obveznici koji su istovremeno i obveznici poreza na dodanu vrijednost

5 iznos upisuju samo porezni obveznici koji su istovremeno i obveznici poreza na dodanu vrijednost

Utvrdjivanje udjela u zajedničkom dohotku izgledati će kako slijedi:

1. utvrđivanje udjela LUCIJE PERIĆ u zajedničkom dohotku	
50% udjela u zajedničkom dohotku	132.001,50 <i>(264.043,00 x 50%)</i>
Uvećanje za primljenu zakupninu	24.000,00
UKUPNI dohodak Lucije Perić	156.001,50
2. utvrđivanje udjela IVE MARIĆA u zajedničkom dohotku	
50% udjela u zajedničkom dohotku	132.001,50 <i>(264.043,00 x 50%)</i>
Uvećanje za naknadu temeljem ugovora o djelu	6.500,00
UKUPNI dohodak Ive Marića	138.501,50

Prijava dohotka od zajedničke djelatnosti popuniti će se na slijedeći način:

OBRAZAC DOH-Z

PRIJAVA DOHOTKA OD ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI ZA 2022. GODINU

iznosi u kunama i lipama

1. NAZIV I ADRESA SJEDIŠTA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI			Nadnevak predaje:
Naziv zajedničke djelatnosti	Zajednički odvjetnički ured Lucija Perić i Ivo Marić	Telefon:	6536-500
Mjesto	Zagreb		
Ulica i kućni broj	Zagrebačka c. bb		
2. NOSITELJ ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI			
Ime i prezime	LUCIJA PERIĆ	OIB:	31321208098
Mjesto	Zagreb		
Ulica i kućni broj	Hermanova 28		
3. PODACI O SUPODUZETNICIMA			
R.br.	Ime i prezime	OIB	Adresa prebivališta/uobičajenog boravišta
3.1.	Ivo Marić	14112228614	Zagreb, Perkovića 23
3.2.			
3.3.			
3.4.			
3.5.			
3.6.			
3.7.			
3.8.			
3.9.			
3.10.			
4. IZNOS DOHOTKA/GUBITKA OD ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI			280.503,00
5. UMANJENJE DOHOTKA ILI UVEĆANJE GUBITKA ZA PLAĆE NOVOZAPOSLJENIH OSOBA			16.500,00
6. UMANJENJE DOHOTKA ILI UVEĆANJE GUBITKA ZA IZNOS DRŽAVNE POTPORE ZA NAUKOVANJE ZA OBRATNIČKA ZANIMANJA			-
7. UMANJENJE DOHOTKA ILI UVEĆANJE GUBITKA ZA IZNOS DRŽAVNE POTPORE ZA OBRAZOVANJE I IZOBRAZBU			-
8. UMANJENJE DOHOTKA ILI UVEĆANJE GUBITKA ZA IZDATKE ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA			-
9. IZNOS DOHOTKA OD ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI NAKON UMANJENJA (r.br. 4 - r.br. 5 - r.br. 6 - r.br. 7 - r.br. 8)			264.003,00

10. RASPODJELA ZAJEDNIČKOG DOHOTKA/GUBITKA NA SUPODUZETNIKE

R.br.	OIB supoduzetnika	Postotak udjela u zajedničkom dohotku	Iznos dohotka/gubitka supoduzetnika	Uvećanja i umanjena dijelova zajedničkog dohotka/gubitka (+/-)	Ukupan dohodak/gubitak supoduzetnika
1	2	3	4	5	6 (4+5)
1.	31321208098	50	132.001,50	24.000,00	156.001,50
2.	14112228614	50	132.001,50	6.500,00	138.501,50
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					

11. PODACI O OLAKŠICAMA, OSLOBOĐENJIMA I POTICAJIMA

R.br.	Opis	Iznos
1	2	3
1.	NEOPOREZIVI PRIMICI UMJETNIKA (čl. 24. str. 2. Pravilnika)	-
2.	NEOPOREZIVI DIO UMJETNIČKOG HONORARA (čl. 46. st. 6. Pravilnika)	-
3.	POREZNO PRIZNATI IZDACI REPREZENTACIJE (čl. 22. st. 1. toč. 1. Zakona)	5.000,00*

12. POPIS PRILOGA

1.	Pregled poslovnih primitaka i izdataka (obrazac P-PPI) za 2022.
2.	Popis dugotrajne imovine (obrazac DI) za 2022.
3.	
4.	

ZA ISTINITOST I VJERODOSTOJNOST PODATAKA JAMČIM VLASTITIM POTPISOM

NADNEVAK: 3 0 0 1 2 0 2 3

potpis nositelja zajedničke djelatnosti/opunomoćenika/poreznog savjetnika

*U prijavi je naveden iznos od 4.500,00 kuna porezno priznatih izdataka reprezentacije koji se odnose na 50% porezno priznatih izdataka ugošćenja, darova s ili bez utisnutog znaka tvrtke ili proizvoda, izdataka za odmor, šport, rekreaciju i razonodu, izdataka za korištenje osobnih motornih vozila, plovila, zrakoplova, kuća za odmor i drugih sličnih izdataka, a koji su nastali iz poslovnih odnosa s poslovnim partnerima.

Nositeljica djelatnosti Lucija Perić će nakon o visini utvrđenog dohotka od zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti i njegovoj raspodjeli na supoduzetnike, obavijestiti supoduzetnika Ivu Marića.

ističemo...

Svaki od supoduzetnika će **podnijeti svoju godišnju prijavu poreza na dohodak** (obrazac DOH) u koju unosi svoj udio od zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti (po predanoj prijavi o dohotku od zajedničke djelatnosti) i podatke o svim drugim dohocima koje su kao pojedinci ostvario u istom poreznom razdoblju, kao i podatke o plaćenim predujmovima poreza (i prireza) na dohodak po tim dohocima - najkasnije do **28 veljače 2023. godine** za 2022. godinu.

U nastavku prikazujemo dio godišnje prijave poreza na dohodak (dio SD - koji se odnosi na dohodak od samostalne djelatnosti) supoduzetnika Ive Marića (koji je tijekom 2022. godine uplatio porez na dohodak od obavljanja samostalne djelatnosti u ukupnom iznosu od 23.000,00 kuna) u koji će unijeti svoj udio od zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti, kako slijedi:

Zahvaljujemo na vašem povjerenju!
Pretplatite se na časopis RAČUNOVODSTVO i POREZI u praksi

DIO SD

4.2. DOHODAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI OBRTA, SLOBODNIH ZANIMANJA, POLJOPRIVREDE I ŠUMARSTVA I DJELATNOSTI KOJE SE OPOREZUJU KAO SAMOSTALNA DJELATNOST (prema pregledu primitaka i izdataka)							
OIB POREZNOG OBVEZNIKA:			14112228614				
4.2.1. DOHODAK / GUBITAK U TEKUĆOJ GODINI							
R.br.	Dohodak / gubitak pojedinca	Umanjenja dohotka / uvećanje gubitka pojedinca (Ukupno pod 4.2.4. Stup 3)	Zajednički dohodak		Gubitak (< 0)	Dohodak (> ili = 0)	Uplaćeni porez i prirez
			OIB nositelja zajedničke djelatnosti	Iznos dohotka / gubitka			
1	2	3	4	5	6 (2-3+5)	7 (2-3+5)	8
1.	–	–	31321208098	138.501,50		138.501,50	23.000,00
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							
UKUPNO 4.2.1.						138.501,50	23.000,00
4.2.2. UMANJENJE ZA PRENESENI GUBITAK (4.2.5. stup. 4)						–	
4.2.3. UKUPNO DOHODAK (4.2.1. stup. 7- 4.2.2.), UPLAĆENI POREZ I PRIREZ						138.501,50	23.000,00
4.2.4. PREDUJAM POREZA NA DOHODAK ZA SLIJEDEĆE POREZNO RAZDOBLJE							2.313,65
4.2.5. UMANJENJA DOHOTKA POJEDINCA							
R.br.	Umanjenje dohotka za				Iznos		
1	2				3		
1.	PLAĆE NOVOZAPOSLJENIH OSOBA				–		
2.	DRŽAVNE POTPORE MALE VRIJEDNOSTI ZA IZ				–		
3.	DRŽAVNE POTPORE MALE VRIJEDNOSTI ZA IZVOĐENJE PRAKTIČNE NASTAVE I VJEŽBE NAUKOVANJA U SUSTAVU VEZANIH OBRTA				–		
4.	IZDATKE ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA				–		
UKUPNO 4.2.5.						–	
4.2.6. GUBITAK OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI ZA PRIENOS							
R.br.	Godina	Iznos prenesenog gubitka	Umanjenje gubitka u tekućoj godini	Iznos gubitka u tekućoj godini (pod 4.2.1. Stup. 6)	Gubitak za prijenos		
1	2	3	4	5	6 (3-4) ili (3+5)		
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							
6.							

Primjer 2. - Izračunavanje udjela supoduzetnika u ostvarenom gubitku koji (prema ortačkom ugovoru) iznose 40:60

Supoduzetnici Karlo Marić i Filip Perić zajednički obavljaju ugostiteljsku djelatnost. Nositelj zajedničke djelatnosti je Filip Perić. Prema ortačkom ugovoru udjeli u poslovnom rezultatu (dohotku ili gubitku) iznose 40:60 (40% udjela pripada Karlu Mariću, a 60% Filipu Periću).

Prema podacima iz knjige primitaka i izdataka za 2022. godinu, zajedničkim obavljanjem ugostiteljske djelatnosti ostvaren je gubitak u iznosu od 37.775,00 kuna.

Tijekom 2022. godine su u poslovne izdatke evidentirani troškovi koji su isplaćeni supoduzetnicima tijekom 2022 godine, kako slijedi:

- 1) **Filipu Periću** za zakupninu poslovnog prostora koji je u njegovom vlasništvu, u ukupnom iznosu od 24.000,00 kuna (što je evidentirano kao izdatak u knjizi primitaka i izdataka), te
- 2) naknada po ugovoru o djelu sklopljenim sa supoduzetnikom **Karlom Marićem** u ukupnom iznosu od 3.500,00 kuna (koja je evidentirana kao izdatak u knjizi primitaka i izdataka).

Supoduzetnici su tijekom 2022. primili pozajmicu u iznosu od 25.000,00 kn (koja ne čini primitak u Knjizi primitaka i izdataka, ali se treba evidentirati u Obrascu P-PPI).

U nastavku prikazujemo Pregled poslovnih primitaka i izdataka supoduzetnika za 2022. godinu:

OBRAZAC P-PPI

**PREGLED POSLOVNIH PRIMITAKA I IZDATAKA
OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI OSTVARENIH U 2022. GODINI**

I. OPĆI PODACI O POREZnom OBVEZNIKU	
1. Ime i prezime:	Zajednički ugostiteljska djelatnost Filip Perić & Karlo Marić, Nositelj zajedničke djelatnosti: Karlo Marić
2. Adresa prebivališta / uobičajenog boravišta:	Savska. bb, Zagreb
3. OIB:	21231309088
OPIS	IZNOS
II. PRIMICI	
1. Primici u gotovini	330.268,81
2. Primici putem žiro-računa	182.168,38
3. Primici u naravi	
4. Primici u svezi otuđenja materijalne i nematerijalne imovine	
5. Primici poreznog razdoblja u visini iznosa evidentiranih izdataka nastalih temeljem amortizacije iz članka 31. stavak 7. Zakona	
6. PDV u primicima ⁴	78.168,38
7. UKUPNI PRIMICI (1.+2.+3.-6.)	434.268,81
III. IZDACI	
1. Izdaci u gotovini	129.953,30
2. Izdaci putem žiro-računa	350.000,00
3. Izdaci u naravi	
4. Izdaci otpisa	60.972,61
5. Izdaci reprezentacije	2.500,00
6. Izdaci u svezi s otuđenjem materijalne i nematerijalne imovine	
7. PDV u izdacima ⁵	71.382,10
8. Izdaci koji se porezno ne priznaju iz članka 33. Zakona	
9. UKUPNI IZDACI (1.+2.+3.-7.-8.)	472.043,81
IV. OSTVARENI DOHODAK/GUBITAK (II.7.- III.9.)	
	- 37.775,00
1. Broj zaposlenih radnika na dan 31. prosinca	2
2. Razlika između prometa po žiro-računu i iskazanih primitaka pod II.2. (2.1.+2.2.+2.3.+2.4.+2.5.+2.6.)	355.268,81
2.1. Polog utrška koji je iskazan pod II.1.	330.268,81
2.2. Primljeni iznos kredita	
2.3. Primljeni iznos zajmova	25.000,00
2.4. Primljeni iznosi po osnovi državnih pomoći, poticaja i potpora namijenjenih za nabavu dugotrajne imovine koja podliježe amortizaciji	
2.5. Ostali navedeni primici, koji se ne smatraju oporezivim primicima	

Nadnevak 30.01.2023.

Potpis poreznog obveznika

Objavite svoje financijske izvještaje u RiPup-u

Utvrđivanje udjela u zajedničkom gubitku izgledati će kako slijedi:

1. utvrđivanje udjela FILIPA PERIĆA u zajedničkom dohotku	
50% udjela u zajedničkom dohotku	- 18.887,50 kn (- 37.775,00 x 50%)
Uvećanje za primljenu zakupninu	24.000,00
UKUPNI dohodak Filipa Perića	5.112,50 (- 18.887,50 kn + 24.000,00 kn)
2. utvrđivanje udjela KARLA MARIĆA u zajedničkom dohotku	
50% udjela u zajedničkom dohotku	- 18.887,50 kn (- 37.775,00 x 50%)
Uvećanje za naknadu temeljem ugovora o djelu	3.500,00
UKUPNI dohodak Karla Marića	- 15.387,50 kn (- 18.887,50 kn + 3.500,00 kn)

Prijava dohotka od zajedničke djelatnosti popuniti će se na slijedeći način:

OBRAZAC DOH-Z

PRIJAVA DOHOTKA OD ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI ZA 2022. GODINU

iznosi u kunama i lipama

1. NAZIV I ADRESA SJEDIŠTA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI			Nadnevak predaje:
Naziv zajedničke djelatnosti	Zajednički ugostiteljski obrt Filip Perić i Karlo Marić	Telefon:	6536 500
Mjesto	Zagreb		
Ulica i kućni broj	Bednjanska bb		
2. NOSITELJ ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI			OIB:
Ime i prezime	FILIP PERIĆ	OIB:	21231309088
Mjesto	Zagreb		
Ulica i kućni broj	Hermanova 28		
3. PODACI O SUPODUZETNICIMA			
R.br.	Ime i prezime	OIB	Adresa prebivališta/uobičajenog boravišta
3.1.	Karlo Marić	12228614102	Zagreb, Perkovčeva 23
3.2.			
3.3.			
3.4.			
3.5.			
3.6.			
3.7.			
3.8.			
3.9.			
3.10.			
4. IZNOS DOHOTKA/GUBITKA OD ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI			- 37.775,00
5. UMANJENJE DOHOTKA ILI UVEĆANJE GUBITKA ZA PLAĆE NOVOZAPOSLENIH OSOBA			-
6. UMANJENJE DOHOTKA ILI UVEĆANJE GUBITKA ZA IZNOS DRŽAVNE POTPORE ZA NAUKOVANJE ZA OBRTNIČKA ZANIMANJA			-
7. UMANJENJE DOHOTKA ILI UVEĆANJE GUBITKA ZA IZNOS DRŽAVNE POTPORE ZA OBRAZOVANJE I IZOBRAZBU			-
8. UMANJENJE DOHOTKA ILI UVEĆANJE GUBITKA ZA IZDATKE ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA			-
9. IZNOS DOHOTKA OD ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI NAKON UMANJENJA (r.br. 4 - r.br. 5 - r.br. 6 - r.br. 7 - r.br. 8)			- 37.775,00

10. RASPODJELA ZAJEDNIČKOG DOHOTKA/GUBITKA NA SUPODUZETNIKE

R.br.	OIB supoduzetnika	Postotak udjela u zajedničkom dohotku	Iznos dohotka/gubitka supoduzetnika	Uvećanja i umanjenja dijelova zajedničkog dohotka/gubitka (+/-)	Ukupan dohodak/gubitak supoduzetnika
1	2	3	4	5	6 (4+5)
1.	21231309088	50	- 18.887,50	24.000,00	5.112,50
2.	12228614102	50	- 18.887,50	3.500,00	- 15.387,50
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					

11. PODACI O OLAKŠICAMA, OSLOBOĐENJIMA I POTICAJIMA

R.br.	Opis	Iznos
1	2	3
1.	NEOPOREZIVI PRIMICI UMJETNIKA (čl. 24. str. 2. Pravilnika)	-
2.	NEOPOREZIVI DIO UMJETNIČKOG HONORARA (čl. 46. st. 6. Pravilnika)	-
3.	POREZNO PRIZNATI IZDACI REPREZENTACIJE (čl. 22. st. 1. toč. 1. Zakona)	2.500,00*

12. POPIS PRILOGA

1.	Pregled poslovnih primitaka i izdataka (obrazac P-PPI) za 2022.
2.	Popis dugotrajne imovine (obrazac DI) za 2022.
3.	
4.	

ZA ISTINITOST I VJERODOSTOJNOST PODATAKA JAMČIM VLASTITIM POTPISOM

NADNEVAK: 3 0 0 1 2 0 2 3

potpis nositelja zajedničke djelatnosti/opunomoćenika/poreznog savjetnika)

* U prijavi je naveden iznos od 2.500,00 kuna porezno priznatih izdataka reprezentacije koji se odnose na 50% porezno priznatih izdataka ugošćenja, darova s ili bez utisnutog znaka tvrtke ili proizvoda, izdataka za odmor, šport, rekreaciju i razonodu, izdataka za korištenje osobnih motornih vozila, plovila, zrakoplova, kuća za odmor i drugih sličnih izdataka, a koji su nastali iz poslovnih odnosa s poslovnim partnerima.

Nositelj djelatnosti Filip Perić će o visini utvrđenog dohotka od zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti i njegovoj raspodjeli na supoduzetnike, obavijestiti supoduzetnika Ivu Marića.

Svaki od supoduzetnika će podnijeti svoju godišnju prijavu poreza na dohodak (obrazac DOH) u koju unosi svoj udio od zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti (po predanoj prijavi o dohotku od zajedničke djelatnosti) i podatke o svim drugim dohocima koje su kao pojedinci ostvario u istom poreznom razdoblju, kao i podatke o plaćenim predujmovima poreza (i prireza) na dohodak po tim dohocima - najkasnije do 28. veljače 2023. godine za 2022. godinu.

Primjer 3. - Izračunavanje udjela supoduzetnika u slučaju istupanja jednog od supoduzetnika iz zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti

U praksi se često dešava da jedan od supoduzetnika istupi iz zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti tijekom kalendarske godine. Prijava dohotka od zajedničke djelatnosti se podnosi za sve supoduzetnike koji su tijekom godine obavljali zajedničku djelatnost, dok se izračunavanje udjela svodi na cijelu kalendarsku godinu i ne odgovara ugovorenim udjelima u ugovoru o zajedničkom obavljanju samostalne djelatnosti (ortračkom ugovoru).

Primjerice, Marija Perić, Ivan Jurić i Luka Marković su sa 01.01.2022. godine započeli obavljati zajedničko obavljanje obrtničke djelatnosti. Ugovorom o zajedničkom obavljanju obrtničke djelatnosti odredili su da svaki od supoduzetnika ima 1/3 udjela u ostvarenom dohotku (33,33%), te Mariju Perić kao nositeljicu djelatnosti.

Međutim, Luka Marković je sa 30.06.2022. godine istupio iz zajedničkog obrta. Prema novom ugovoru o zajedničkom obavljanju obrtničke djelatnosti Marija Perić i Ivan Jurić ugovorili su da svakom pripada 50% udjela u ostvarenom dohotku.

Kako je Luka Marković istupio iz zajedničkog obrta sa 30.06.2022. potrebno je iz knjige primitaka i izdataka utvrditi dohodak (razlika primitaka i izdataka) sa istim datumom. Isto tako je (iz knjige primitaka i izdataka) potrebno utvrditi koliki je dohodak ostvaren u razdoblju od 01.07.2022. do 31.12.2022. godine.

Prema podacima iz knjige primitaka i izdataka utvrđeno je da je dohodak (kao razlika primitaka i izdataka):

- za razdoblje od 01.01. - 30.06.2022. godine iznosio 100.000,00 kuna, dok je
- za razdoblje od 01.07. – 31.12.2022. godine iznosio 177.000,00 kuna

UKUPNI DOHODAK ZA 2022. godinu iznosi 277.000,00 kuna.

Kako su u razdoblju od 1.1. do 30.06. udjeli iznosili 33,33% = $\frac{100.000,00}{277.000,00} \times 33,33\% = 33.333,33$ kune dohotka po članu.

U razdoblju od 01.07. do 31.12. udjeli su iznosili 50% po članu = $\frac{177.000,00}{277.000,00} \times 50\% = 88.500,00$ kuna po članu.

Udjeli po članovima iznose:

- 1) član (Luka Marković) za razdoblje od 1.1. – 30.06. dohodak (udjel) iznosi 33.333,33 kune,
- 2) član (Marija Perić) za razdoblje od 1.1. – 31.12. dohodak (udjel) iznosi 121.833,33 kune (33.333,33 + 88.500,00 kuna),
- 3) član (Ivan Jurić) za razdoblje od 1.1. – 31.12. dohodak (udjel) iznosi 121.833,33 kune (33.333,33 + 88.500,00 kuna),

Udjel Luke Markovića (člana koji je iz zajedničkog obrta istupio 30.06.2013.) izračunava se na način da se u odnos stavi udjel u dohotku Luke Markovića sa dohotkom ostvarenim iz zajedničkog obrta tijekom cijele 2013. godine, kako slijedi:

- $\frac{33.333,33 \text{ kune}}{277.000,00 \text{ kuna}} = 12,0337\%$

Udjeli Marije Perić i Ivana Jurića izračunavaju se na način da se u odnos stave njihovi udjeli u dohotku sa dohotkom ostvarenim iz zajedničkog obrta tijekom cijele 2013. godine, kako slijedi:

- $\frac{121.833,33 \text{ kune}}{277.000,00 \text{ kuna}} = 43,98315\%$

Za provjeru ispravnosti izračuna navedenih udjela potrebno je zbrojiti udjele (zbroj udjela treba biti jednak 100):

- $12,0337 + 43,98315 + 43,98315 = 100,00$.

U nastavku prikazujemo Prijavu dohotka od zajedničke djelatnosti navedenih supoduzetnika koja će se popuniti na slijedeći način:

OBRAZAC DOH-Z

PRIJAVA DOHOTKA OD ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI ZA 2022. GODINU

iznosi u kunama i lipama

1. NAZIV I ADRESA SJEDIŠTA ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI			
Naziv zajedničke djelatnosti	Zajednički obrt MIMI	Nadnevak predaje:	
Mjesto	Zagreb	Telefon:	6536 500
Ulica i kućni broj	Tratinska bb		
2. NOSITELJ ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI			
Ime i prezime	MARIJA PERIĆ	OIB:	08093132129
Mjesto	Zagreb		
Ulica i kućni broj	Hermanova 28		
3. PODACI O SUPODUZETNICIMA			
R.br.	Ime i prezime	OIB	Adresa prebivališta/uobičajenog boravišta
3.1.	Ivan Jurić	28614112209	Zagreb, Šenoina 23
3.2.	Luka Marković	09212114628	Zagreb, Zelinska 18
3.3.			
3.4.			
3.5.			
3.6.			
3.7.			
3.8.			
3.9.			
3.10.			
4. IZNOS DOHOTKA/GUBITKA OD ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI			277.000,00
5. UMANJENJE DOHOTKA ILI UVEĆANJE GUBITKA ZA PLAĆE NOVOZAPOSLENIH OSOBA			-
6. UMANJENJE DOHOTKA ILI UVEĆANJE GUBITKA ZA IZNOS DRŽAVNE POTPORE ZA NAUKOVANJE ZA OBRATNIČKA ZANIMANJA			-
7. UMANJENJE DOHOTKA ILI UVEĆANJE GUBITKA ZA IZNOS DRŽAVNE POTPORE ZA OBRAZOVANJE I IZOBRAZBU			-
8. UMANJENJE DOHOTKA ILI UVEĆANJE GUBITKA ZA IZDATKE ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA			-
9. IZNOS DOHOTKA OD ZAJEDNIČKE DJELATNOSTI NAKON UMANJENJA (r.br. 4 - r.br. 5 - r.br. 6 - r.br. 7 - r.br. 8)			277.000,00

10. RASPODJELA ZAJEDNIČKOG DOHOTKA/GUBITKA NA SUPODUZETNIKE

R.br.	OIB supoduzetnika	Postotak udjela u zajedničkom dohotku	Iznos dohotka/gubitka supoduzetnika	Uvećanja i umanjenja dijelova zajedničkog dohotka/gubitka (+/-)	Ukupan dohodak/gubitak supoduzetnika
1	2	3	4	5	6 (4+5)
1.	08093132129	43,98315	121.833,33	–	121.833,33
2.	28614112209	43,98315	121.833,33	–	121.833,33
3.	09212114628	12,0337	33.333,34	–	33.333,34*
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					

11. PODACI O OLAKŠICAMA, OSLOBOĐENJIMA I POTICAJIMA

R.br.	Opis	Iznos
1	2	3
1.	NEOPOREZIVI PRIMICI UMJETNIKA (čl. 24. str. 2. Pravilnika)	–
2.	NEOPOREZIVI DIO UMJETNIČKOG HONORARA (čl. 46. st. 6. Pravilnika)	–
3.	POREZNO PRIZNATI IZDACI REPREZENTACIJE (čl. 22. st. 1. toč. 1. Zakona)	–

12. POPIS PRILOGA

1.	Pregled poslovnih primitaka i izdataka (obrazac P-PPI) za 2022.
2.	Popis dugotrajne imovine (obrazac DI) za 2022.
3.	
4.	

ZA ISTINITOST I VJERODOSTOJNOST PODATAKA JAMČIM VLASTITIM POTPISOM

NADNEVAK: 3 0 0 1 2 0 2 3

potpis nositelja zajedničke djelatnosti/opunomoćenika/poreznog savjetnika)

* Napomena, kako ukupan dohodak iznosi 277.000,00 kuna, a zbroj svih troje supoduzetnika 276.999,99 kuna, udjel u dohotku Luke Markovića iskazan je u iznosu od 33.333,34 kune (a ne 33.333,33 kune) kako bi se mogao iskazati ispravan iznos ostvarenog dohotka tijekom 2022.godine.

Svaki od supoduzetnika će **podnijeti svoju godišnju prijavu poreza na dohodak** (obrazac DOH) u koju unosi svoj udio od zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti (po predanoj prijavi o dohotku od zajedničke djelatnosti) i podatke o svim drugim dohocima koje su kao pojedinci ostvario u istom poreznom razdoblju, kao i podatke o plaćenim predujmovima poreza (i prireza) na dohodak po tim dohocima - najkasnije do **28. veljače 2023. godine** za 2022. godinu.

Prijavu poreza na dohodak (obrazac DOH) će svaki od poduzetnika popuniti na način kako je prikazano u prethodnim primjerima.

Primjer 4. - Izračunavanje udjela supoduzetnika u slučaju istupanja jednog od supoduzetnika iz zajedničkog obavljanja samostalne djelatnosti, kada je tijekom godine ostvaren i gubitak

Iva Perić, Marko Jurić i Luka Bigić su sa 01.01.2022. godine započeli obavljati zajedničko obavljanje obrtničke djelatnosti. Ugovorom o zajedničkom obavljanju obrtničke djelatnosti odredili su da svaki od supoduzetnika ima 1/3 udjela u ostvarenom dohotku (33,33%), te Ivu Perić kao nositeljicu djelatnosti.

Međutim, Luka Bigić je sa 30.06.2022. godine istupio iz zajedničkog obrta. Prema novom ugovoru o zajedničkom obavljanju obrtničke djelatnosti Iva Perić i Marko Jurić ugovorili su da svakom pripada 50% udjela u ostvarenom dohotku.

Kako je Luka Bigić istupio iz zajedničkog obrta sa 30.06.2022. potrebno je iz knjige primitaka i izdataka utvrditi dohodak (razlika primitaka i izdataka – kao da se radi o završnom obračunu dohotka) sa istim datumom. Isto tako je (iz knjige primitaka i izdataka, na isti način) potrebno utvrditi koliki je dohodak ostvaren u razdoblju od 01.07.2022. do 31.12.2022. godine.

Prema podacima iz **Knjige primitaka i izdataka** utvrđeno je da je:

- za razdoblje od 01.01. - 30.06.2022 godine utvrđeni **dohodak** u iznosu od 100.000,00 kuna, dok je
- za razdoblje od 01.07. – 31.12.2022. godine utvrđen je **gubitak** u iznosu od - 57.000,00 kuna

